

GONIEC KRAKOWSKI

Redakcja i Administracja
Kraków, ul. Dunajewskiego Nr. 7.
Telefon 2502. — P.K.O. Nr. 140.011.

20M

BEZPARTYJNY DZIENNIK ILUSTROWANY

Przenierata wynosi w Krakowie miesięcznie M 480.—, z odnośnieniem do domu M 520.—. Zamieszowa M 540.—. Zagranicą 640.—

Wydawca: Spółka Akcyjna Wydawnicza.

Kedaktor naczelny: Stanisław Zachariasiewicz.

Nr. 128.

Krakow, sobota 13. maja 1922 r.

KOK V.

Straszna śmierć matki i córki w płomieniach.

(Ubraszanie wewnątrz numeru na str. 4).

Sprawa Galicyi wsch. wnosi nowy ferment.

Genoa. (AW). Z dobrze poinformowanej strony donoszą, że na spotkaniu Skirmunta, Beneza i Banffy'ego zaprotestowali Skirmunt i Benez przeciwko uchwale państw zapraszających, wedle której ma być w Genui omawiana sprawa mniejszości i kwestyi Galicyi Wschodniej. N.ektórzy twierdzą, że Ecnesz zagroził nawet, iż Mała Ententa opuści Genuę (?). Brak jednak potwierdzenia tej wiadomości.

Wiedeń. (AW). „Wiener Mittag“ telegrafuje z Genui: Delegacja polska jest oburzona, że zapraszające państwa konferencyjne powzięły na nalegan a L. George'a uchwałę, wedle której ma subkomitet komisji politycznej zbadać sprawę Galicyi Wschodniej. Delegacja polska sprzeciwia się wszelkiej dyskusji nad sprawą Galicyi Wschodniej, którą to sprawę uważa na podstawie traktatu ryskiego za załatwioną. Delegacja polska grozi, że w razie poruszenia sprawy wschodnio-galicyjskiej w Genui, opuści ona

konferencyę (?). Delegacje państw M. Ententy oświadczyły, że w tym względzie solidaryzują się z Polską. Protest ten ze strony delegacji polskiej zakłóca jeszcze bardziej położenie konferencyi.

Warszawa. (Tel. wł.). Według otrzymanych tu z Genui wiadomości, Lloyd George zamierza swą taktyką w sprawie Galicyi Wschodniej uznać kwestyę terytoryalną z bezpośredniej dyskusyi z sojuztami.

Polska jednak nie dopuści do tego, aby subkomitet polityczny w Genui uważał się za kompetentnym do sluchania uzurpatorów ukraińskich i litewskich i do podejmowania uchwał politycznych, co mogłoby mieć nieobliczalna następstwa.

Genoa. (AW) Dzisiaj popołudniu M. Ententa miała obradować na temat mniejszości i sprawy Galicyi Wschodniej.

syjską, czy i ile ma ona zejść się temi kwestyami na zasadzie punktu drugiego i trzeciego rezolucyi z Cannes, wzywającej do urwalenia pokoju w Europie.

Uważam — mówił minister — że da mi to pożądaną sposobność aby pierwszy raz publicznie w obliczu Europy stwierdzić nasze prawa odnośnie do naszego stanu posiadania, jak również podkreślić zdecydowane stanowisko rządu polskiego w tej sprawie. Będę mógł to uczynić z tem większą siłą, że czuję za sobą niezłomną i jednomyślną wolę całego narodu polskiego. Pokojowa polityka rządu polskiego, związana z niejednym z jej strony poświęceniem, pozwala nam o nasze słuszne prawa dopominać się śmiało i głośno. Toteż nie wahałem się w postanowieniu dzieła obowiązujących nas traktatów wystąpić w swoim czasie wobec głównych mocarstw sprzymierzonych z inicjatywą sankcyonowaną przez nie istniejącego na naszych kresach wschodnich i pokojowego ustalonego stanu rzeczy. Spełnienie tego zadania należy do mocarstw, wobec czego konferencya genueńska, mająca na celu skupienie wszystkich państw w solidarnym wysiłku, nie może bez naszej zgody traktować tych spraw inaczej, jak tylko informacyjnie.

Co się tyczy dalszej procedury odnośnie do międzynarodowego uznania naszych granic wschodnich, miałem sposobność do wyczerpującego omówienia tego w Genui z kierowniczymi czynnikami ententy. P. Lloyd George zapewnił mnie osobście, że dążyć będzie do tego, aby sprawa załatwiona została przez główne mocarstwa w najkrótszym czasie. Zobowiązał się on również, że bez uprzedzenia się porozumienia ze mną nie wystąpi z żadnym ze swej strony projektem w tym względzie, a także, że niezależnie od obrót, jaki mogłaby przyjąć konferencya genueńska, porozumie się ze mną szczególnie przed wyjazdem z Genui. Nie potrzebuje chyba dodawać, że liczyć możemy na pełne poparcie rządu francuskiego, który, jak mnie zapewnił prezydent ministrów Poincare, nie ośmięska powołać się w tej okoliczności głęboką przyjaźnią, jaka dotychczas dyktowała mu zawsze jego postępowanie w obchodzących nas sprawach.

Sprawa Wilna i Galicyi wsch. wewn. sprawę Polsk

Warszawa. (PAT). Na wczorajszem posiedzeniu komisji spraw zagranicznych przedstawiciele rządu polskiego na konferencyi genueńskiej pp. Zaleski i Wieniawski zdawali sprawozdanie z przebiegu obrad konferencyi.

P. Zaleski, przedstawiając stanowisko rządu, zastrzegł, że o tem, co nastąpiło w dniu jego wyjazdu, nie może dać bliższych informacji, lecz tylko może wyrazić swoją opinię. P. Wieniawski przedstawił sprawy gospodarcze rozpatrywane na konferencyi, z włączeniem sprawy rosyjskiej, która przekazana była całościowo komitetowi politycznemu. Po wysłuchaniu sprawozdania delegatów komisya uchwaliła, że dyskusya nad temi sprawozdaniami może mieć tylko charakter informacyjny.

Członkowie komisji wysunęli szereg zapytań, mających na celu bliższe wyjaśnienie pewnych kwestyi wysunętych na konferencyi. Przedewszystkiem interesowało komisję wysunęte na konferencyi sprawy Wileńszczyzny i Galicyi Wschodniej, które według zapatrywania rządu nie należą do spraw objętych programem konferencyi genueńskiej. Zgodnie ze stanowiskiem przedstawicieli rządu — członkowie komisji wyrazili poglądy swe dotyczące kwestyi granic wschodnich Rzeczypospolitej. Granice te zostały ustalone przez traktaty pokojowe, zawarte przez Polskę i mają być tylko uznane i ratyfikowane przez mocarstwa, którym odnośna kompetencya przyznaje traktat wersalski, stwierdono zgodnie, że sprawa Galicyi Wschodniej i Wileńsz-

Polska w obliczu Europy stwierdzi swe prawa.

Oświadczenie min. Skirmunta.

Genoa. (PAT). Powracając z konferencyi z ministrem spraw zagranicznych Włoch Schanzezem i po rozmowie z Barthou, minister Skirmunt oświadczył w wywiadzie z korespondentem PAT'a w związku z dzisiejszem posiedzeniem pięciu mocarstw zapraszających:

Z naszej strony nie widzę nic niepokojącego w fakcie przekazania podkomisji politycznej wśród innych petycji również terytoryalnych żądań litewskich i rusyjskich. Podkomisya wypadnie więc rozważyć przypuszczalnie za jakiś tydzień po ukończeniu obrad nad sprawą re-

czynny nie nedać się do rozstrzygnięcia na terenie konferencji międzynarodowej, a szczególnie zaś poruszenie jej na konferencji genueńskiej jest niedopuszczalne z punktu widzenia Polski, która nie może się zgodzić żadną miarą na poruszanie na tym terenie międzynarodowych kwestyj, mających charakter spraw wewnętrznych.

Dymisya nac. redaktora „Timesa”.

Warszawa (tel. wł.). Z Rzymu nadeszła wiadomość, że lord Northcliffe wezwał do siebie naczelnego redaktora „Timesa” i zapisał go, na jakiej podstawie podał on depeszę o wystąpieniu antyfrancuskim Lloyd George'a. Wobec odmowy z jego strony w udzieleniu jakichkolwiek informacji w tej sprawie, lord Northcliffe udzielił mu dymisji.

Anglia wchodzi w ściślejszy związek z Włochami

Paryż (AW). Agencja Havasa donosi, że między Anglią i Włochami ma być zawarty układ polityczny i gospodarczy. Główną podstawą tego układu będzie zagwarantowanie stanowiska Włoch na morzu śródziemnym.

Wiedeń (PAT). „Neue Freie Presse” donosi z Genui: Specjalny sprawozdawca rzymskiego „Messagero” donosi z Genui, że toczą się rokowania włosko-angielskie w sprawie ściślejszej Ententy między Włochami a Anglią. Znajdujemy

Odpowiedź rosyjska już wręczona.

Warszawa (tel. wł.). Wczoraj po południu wręczona została mocarstwom zapraszającym odpowiedź Rosji. Ma ona charakter polemiki oraz obrony stanowiska Rosji w całym szeregu poruszonych punktów. Jednak na ogół widoczne jest znaczne stępienie jej ostrza, tak, że można przypuścić, iż mimo istniejących przeciwieństw w stosunku do stanowiska Francji, nota rosyjska będzie mogła stać się podstawą do dalszych rokowań. (Z powodu zbyt późnego nadesłania przez PAT. szczegółowego tekstu odpowiedzi, podać go nie możemy w całości. Przep. Red.).

się obecnie w przededniu zawarcia tej Ententy. W swej części politycznej układ nie będzie żadną miarą skierowany przeciw Francji (?). Jest on nawet tak ułożony, że Francja będzie mogła przyłączyć się do tego układu, jeżeli zechce. Najważniejsze postanowienia układu są natury gospodarczej. Anglia przyznaje między innymi Włochom prawo udziału w przedsiębiorstwach naftowych angielskich w Rumunii, Malej Azji i w koloniach angielskich.

Zamach na konsula polskiego w Charkowie.

Warszawa (tel. wł.). Z powodu zamachu, jakiego dokonano w Charkowie na konsula Rzeczypospolitej polskiej, Cherwała, do którego strzelano z karabinu, nie trafiając go, rząd polski wystosował do rządu sowiecko-ukraińskiego notę z żądaniem przeprowadzenia śledztwa i ukarania winnego. Rząd polski zażądał ponadto gwarancji bezpieczeństwa dla osób, które przebywają na terytorium sowieckim, a które oficjalnie reprezentują Rzeczypospolitą.

Protest polski w Moskwie.

Warszawa (AW). Rząd polski za pośrednictwem swojego przedstawiciela w Moskwie wręczył dzisiaj rządowi sowieckiemu notę, protestującą przeciwko organizowaniu na Białej Rusi sowieckiej zbrojnych band, przy udziale urzędników sowieckich, celem napadu na terytorium polskie, oraz przeciwko agitacji antypolskiej w pasie pogranicznym, szerzonej z wiedzą rządu sowieckiego.

G. Śląsk przygotowuje się do powitania Wojsk polskich.

Katowice. (PAT). Dnia 10 bm. odbyło się w Katowicach zebranie obywatelskie, celem utworzenia Komitetu dla zorganizowania przyjęcia wojsk polskich w dniu wkroczenia ich na Górny Śląsk. W zebraniu wzięło udział około 30 osób zaproszonych z polecenia Naczelnej Rady Ludowej. Przewodniczącym zebrania i komitetu wybrano p. Jana Kowalczyka, członka Naczelnej Rady Ludowej, wiceprzewodniczącym jest p. dr Wilimowski. W Komitecie reprezentowane są Naczelna Rada Ludowa, powiaty Polsce przyznane, miasto Katowice, organizacje polityczne, zawodowe i kulturalne, stojące na gruncie państwowości polskiej. Po referacie dra Wilimowskiego i obszernej dyskusji postanowiono, że przyjęcie oficjalnie odbędzie się w Katowicach na rynku gdzie też w porozumieniu z władzami kościelnymi odprawiona zostanie msza polowa. Oficjalnie powita wojska polskie imieniem Górnego Śląska p. poseł Korfanty.

Podpisanie umowy górnośląskiej — 15 maja

Wiedeń (PAT). „Neue Freie Presse” donosi z Genui: Podpisanie układu niemiecko-polskiego zostało definitywnie naznaczone na poniedziałek dnia 15 maja. Nastąpi ono na publicznym posiedzeniu konwencji niemiecko-polskiej, przy udziale członków zebranej właśnie Ligi Narodów. Prezydent Calonder wygłosi przemówienie, otwierające posiedzenie, na które odpowiedzą dr. Schiffer i Olaszowski. Prawdopodobnie przy tej okazji przemówi także prezes Rady Ligi Narodów na temat znaczenia zawartego traktatu.

O układy polsko-niemieckie.

Warszawa (tel. wł.). Na posiedzeniu komisji ministerstwa spraw zagranicznych poseł

Z posiedzenia Sejmu.

Warszawa (PAT). Na wczorajszym posiedzeniu Sejmu, po odesłaniu do komisji w pierwszym czytaniu trzech projektów ustawy, poseł Opala imieniem komisji administracyjnej i komunikacyjnej zdał sprawę w przedmiocie wprowadzenia rachuby czasu podług południka środkowo-europejskiego, uzasadniając to koniecznością jednolitego czasu ze względu na połączenie międzynarodowego ruchu kolejowego. Sejm przyjął ustawę w drugim i trzecim czytaniu wraz z rezolucją posła Opali, wzywającą rząd, aby od 1 czerwca wprowadził urzędowanie w biurach i urzędach państwowych od godz. 8 rano.

Ustawę w przedmiocie ratyfikacji konwencji polsko-francuskiej o pomocy i opiece społecznej referował poseł Niedziałkowski, wskazując na to, że chodzi o przyznanie robotnikom i uchodźcom polskim we Francji wszystkich tych praw, z których korzystają robotnicy francuscy. Konwencję przyjęto w drugim i trzecim czytaniu.

Tak samo w obu czytaniach przyjęto według referatu posła Mieczkowskiego sprawozdanie komisji prawniczej w przedmiocie ustawy o uchyleniu ograniczeń w prawie spadkowym kobiet we województwie Nowogródzkim, Polickim i Wołyńskim, oraz w niektórych powiatach województwa Białostockiego — uchwalając jednocześnie dodatek posła Nisowskiego, aby rozciągnąć postanowienia ustawy także na Włocławszczyznę.

Następnie w drugim i trzecim czytaniu przyjęto według referatu posła Liebermana nowelę do ustawy o odpowiedzialności osób wojskowych za przestępstwa z chęci zysku.

Przystąpiono następnie do głosowania nad wnioskiem posła Daszyńskiego, zgłoszonym podczas dyskusji nad expose rządowego a brzmieniem tak następującym:

„Sejm poleca komisji skarbowo-budżetowej, aby przedłożyła plenum Izby budżet na r. 1922 do dn'a 15 czerwca. W razie niewykonania tego polecenia marszałek Sejmu postawi po 15 czerwca r. b. budżet na porządku dziennym o braku Sejmu i nazaczy referentów. Głosowanie nad budżetem rozpocznie się bez względu na stan dyskusji z dn'em 11 lipca. Do tej rezolucji poseł Głębiński złożył poprawkę, aby głosowanie rozpoczęło się nie 11 lecz 1-go lipca. Po wyrażeniu na to zgody przez wnioskodawcę Izba przyjęła rezolucję wraz z poprawką.

Przemawiali posłowie: Niedziałkowski, Mirkiewicz, Bagiński, Lutosiński oraz referent poseł Głębiński.

Następne posiedzenie dzisiaj o godzinie 3 popołudniu.

Tajemnicze morderstwo ros. eksperta.

Londyn (AW). Na jednej z ulic Londynu znaleziono trupa rosyjskiego eksperta, Koguchowa. Policja zarządziła ściśle dochodzenia. Koguchow miał w najbliższym czasie objąć wysokie stanowisko w Rosji. Według „Petit Parisien”, Koguchow padł ofiarą zbrodni.

Tajemniczy Czort — dotąd nieujęty.

Pod nazwą Czorta ukrywa się wybitna osobistość rosyjska.

Warszawa (tel. wł.). Oczekiwane ujęcie atamana Czorta dotychczas nie nastąpiło. W kołach poinformowanych utrzymuje się

przekonanie, że ataman Czort jest tylko maską, pod którą ukrywa się wybitna osobistość rosyjska.

Światowy oszust niemiecki w Warszawie.

Falszercz czeków ścigany listami gończymi.

Warszawa (tel. wł.). Policja warszawska otrzymała list gończy z Wiednia z prośbą o ścisłe śledzenie międzynarodowego oszusta, niejakiego Erse-Heyse'go. Popelnił on cały szereg oszustw, przy pomocy fałszywych czeków.

Ostatnio jako szef berlińskiego banku dyskontowego spieniężył czek na sumę 350 tysięcy marek niemieckich w domu bankowym w Wiedniu

ZA 4 MILIONY 700 TYSIĘCY KORON.

Ten czek został przez niego sfalszowanym. W Wiedniu występował jako b. rotmistrz 30 pułku ułanów z Charlottenburga. W końcu podaje policja wiedeńska, że jest to młody człowiek, 26-letni. Władza językami niemieckim, angielskim i włoskim. Grasował on wraz ze swą kochanką początkowo we Włoszech, następnie w Pradze czeskiej, w Berlinie, w Wiedniu, a ostatnio, według policji wiedeńskiej, miał się udać na występy do Warszawy.

Przemycanie złota i srebra do Polski

Olbrymie masy tego kruszcu wędrują z Rosji do Polski.

Światyn (tel. wł.). Donoszą nam ze Śniatyna, że od dłuższego czasu przemycanie srebra i złota przez granicę rumuńską i ruską przybiera tak duże rozmiary, że codziennie wpływa do Polski ogromna ilość tego szlachetnego kruszcu, który następnie wywozi się do Niemiec.

Ze względu na to, że ustawa zezwala na handel srebrem i złotem, władze tutejsze nie mogą temu przeszkodzić. Rząd jednak mógłby załatwić tę sprawę w ten sposób, że by ten drogi metal dostawał się w ręce skarbu drogą zakupu, a nie został wywożony za granicę.

Dlaczego masło takie drogie?

CENY DWUKROTNIE WYŻSZE OD WYTYCZNYCH. — PRZYCYNĄ SPEKULACJA NA WYWÓZ DO ROSJI.

Jednym z towarów naprawdę luksusowych stało się dziś masło, ten przedmiot pożądaną wszystkich gospodyń. O ile je wogóle można dostać, o co trudno, to płaci się za nie ceny horrendalne.

Według kalkulacji dokonanej przez samych hodowców, cena masła nie powinna przewyższać ceny mleka więcej niż 7-krotnie; jeżeli więc

mleko sprzedaje się po 115 mk. za litr, to masło kosztować powinno 1600 mk. za kilo; cena wytyczna ustalona została na 1900 mk. za kilo mimo to po tej cenie masła dostać nie można. — Płacimy za nie po 2220 do 2800 mk.

Jest to spowodowane masowem skupywan'em masła na wywóz do Rosji, oczywiście bez pozwolenia.

W stolicy kwitnie pijaństwo.

NAJWIĘCEJ PIJAKÓW W DNI BEZALKOHOLOWE. — PRIM WIODĄ KRAWCY I SZEWCY.

(k) Od czasu wprowadzenia w życie ustawy antyalkoholowej spisano już setki protokołów w Warszawie z powodu znajdowania się w miejscach publicznych w stanie nietrzeźwym. Przeciętna ilość protokołów wypadła dziennie po 3 na komisariat, co stanowi około 100 protokołów.

O ile stwierdzonem zostaje przytem naruszenie spokoju publicznego, sprawy kierowane są do sądów pokoju, pozatem protokoły przedkładane bywają do komisarza rządu, celem administracyjnego ukarania. Tary wahają się od 2

do 4 tysięcy marek.

Największą ilość protokołów wypadła na dni, w których sprzedaż alkoholu jest zakazana i w tym wypadku pociągani są także do odpowiedzialności sprzedawcy alkoholu. Jednakże pijacy nie chcą zdradzać swych dobrodziejów względnie fałszywie oskarżają tych sprzedawców, którzy sprzedają alkohol danemu osobnikowi odmówili.

Trzy czwarte protokołów, sporządzonych za pijaństwo, wypadła na rzemieślników, zwłaszcza krawców i szewców.

Jak Adam Didur wrócił do Polski.

OSOBLIWA PRZYGODA SLYNNEGO ARTYSTY NA GRANICY. — ZACIEKLY ŻOŁNIERZ STRAŻY GRANICZNEJ. — PASZPORT „NIE W REGULE”. — MIŁA PERSPEKTYWA ZESŁANIA DO BARAKÓW.

(k) Znakomitego naszego śpiewaka, Adama Didura, którym słuszenie chlubi się Polska jako jednym z najświetniejszych swych artystów, spotkała u wstępu do kraju niemiła przygoda.

P. Didur przyjechał z Włoch wraz z żoną i dwiema córkami: Maryą i Olgą. Na granicy w Oświęcimiu przy badaniu paszportów, podniesiono wątpliwość. Żołnierz pssterun-

ku granicznego, któremu p. Didur przedłożył swój paszport, wystawiony w języku angielskim, po bezskutecznych próbach odcyfrowania niezrozumiałego dlań języka, zdecydował kategorycznie:

„PAŃSKI PASZPORT NIE JEST W „REGULE”, PAN PÓJDZIE DO BARAKÓW!”

Na nic się nie zdały wszelkie tłumaczenia.

„Władza” zdecydowała, że „podejrzane” osoby mają poczekać w poczekalni III klasy, a wieczór pójdą się kąpać, szczepić i odwieszawiać, poczem odbędą kwarantannę jako reemigranci.

Ponawiane wciąż przedstawienia i perswazyje rozbiły się o upór służbiściego „granicznika”. I kto wie, czy słynny artysta razem z rodziną nie byłby zmuszony poznać doświadczenia wszystkie rozkosze stacyi reemigracyjnej w Oświęcimiu, z kąpieniem i parowaniem, strzyżeniem i „odwieszawianiem”, gdyby nie

INTERWENCYA KILKU URZĘDNIKÓW CŁOWYCH,

którzy poznawszy znakomitego śpiewaka, wyjaśnili nieporozumienie i wytłumaczyli zaciętemu strażnikowi, że ma do czynienia nie z podejrzanyymi a wszystkie zarazy i nieprawości reemigrantami, lecz z „całkiem porządnyimi gośćmi”.

Tak więc cała przygoda zakończyła się względnie szczęśliwie, dając tylko rodakom, powracającym po kilkuletniej niebytności do kraju, niemily przedsmak naszych „europejskich” urządzeń granicznych. Byłoby pożądanem, aby raz przeciw służbie granicznej, tak ważną i odpowiedzialną, obsadzono odpowiednimi, inteligentnymi ludźmi, którzyby nie narażali nas na kompromitację, a naszych gości na „odwieszawianie” w barakach oświęcimskich.

Repatrianci w Stanisławowie

Lwów. (Tel. wł.) Onegdaj przybyło do Stanisławowa 100 repatriantów, w tem 59 dziewcząt i 41 chłopców z Baranowicz pod opieką 2 pielęgniarek. Dzięki zabiegom ruchliwego komitetu umieszczono dzieci w przeznaczonych na ten cel salach szpitala epidemicznego.

Po zbadaniu stanu zdrowia zostaną dzieci rozmieszczone po ochronkach, bursach i domach prywatnych. Do tego czasu wszystkie dzieci są zdrowe, dobrze odżywione i odziane, co wskazuje tylko na troskliwą opiekę głównego komitetu w Baranowiczach i Warszawie.

Oblawana „czarnej giełdzie” we Lwowie

Lwów. (Tel. wł.) Onegdaj przedpołudniem policja lwowska dokonała oblawy na czarnej giełdzie. Pięć patroli otoczyło na dane baszto ulicę św. Stanisława i schwytało około 300 osób, które sprowadzono do koszar policyjnych, gdzie dokonano rewizji.

Przyrzuconych ukarano wszystkich grzywną za tamowanie komunikacji, a około 60 osób aresztem od 8—36 godzin.

Zakwestyonowano kilkanaście tysięcy marek niemieckich, dolary i biżuterję.

Z Tow. Przyjaciół Sztuk Pięknych.

XXV. Wystawa jubileuszowa „SZTUKI” 1897—1922.

Oficjalny nasz „Salon wiosenny”, jakim od lat stały się doroczne wystawy „Sztuki”, w chwili bieżącej święci już nie wiosnę, lecz bujne lato swego trwania i siły. Jest przeglądem dorobku i świadectwem ciężkiej pracy twórców o ustalonym imieniu i stanowisku artystycznym, tych, przez których Europa zapoznaje się z polską sztuką, biorąc z nich miarę naszego poziomu kulturalnego. Tow. art. pol. „Sztuka” w ręce swych założycieli i członków lecz bezsprzecznie najprzedniejszych mistrzów współczesnych, cechuje ją solidarność i powaga, dzięki którym może z godnością utrzymywać reprezentacyjną rolę, jaką jej przypadła w udziale wobec swoich i zagranicą. Szereg wystaw, urządzonych w celach propagandy w takich centrach światowych, jak Londyn, Wiedeń, Berlin, St. Louis, Paryż, Budapeszt, Dreźnie, Wenecja i inne, osiągnęły rezultat prawdziwego uznania i pozostaną jej trwałą zasługą wobec sztuki i państwa.

Wystawa — otwarta przemówieniem prof. hr. Mycielskiego — jako jubileuszowa, dzieli się na część retrospektywną, która przedstawia się dość szczerze i o rozwoju drogi artystycznej żadnego z twórców nie może dać nawet przybliżonego pojęcia. Wynika to jednak z faktu nierozporządzalności odpowiednim materiałem, rozprószonym po świecie, co zmusza kierownictwo do ograniczenia się na zaznaczeniu niejako punktu, w którym dany artysta wyszedł w swym rozwoju. Stąd oglądamy olejne portrety Axentowicza lub „Mużę” Mehoffera, nie mówiąc jeszcze zgola o przyszłym skryształowanym indywidualizmie. Lecz już w tegoż „portrecie własnym” z r. 1898 znać łwi pazur mistrza, jak „Etap”

Malczewskiego, z okresu „sybirskiego”, po dziś dzień nie przestaje być równie cennym. Przesłuchane peizáže Stanisławskiego należą do klejnotów pełnej twórczości. Wyczołkowskiego reprezentowany jest słynną „Orką”, ponadto widzimy typowy „Śnieg” Fala-ta i kilka wcześniejszych pastelów Wyspiańskiego.

W dziale współczesnym panuje również pewna nierównomierność. W malarstwie dominują tym razem prace Weissa, wśród nich obraz „Modystki”, bijącej pełną intensywnego życia i barwy, niosący pyszne przecięcia postaci kobiecych o ożywionym wyrazie i ciepłej karnacji, wśród fantary kolorowych jak motyle, kapeluszy w oknie sklepowym. Tegoż „Eros”, po malarstwu, świetny jako kompozycja, jest jednak dziwnym kompromisem, czemś między „Erosem” Parmegianina a tegoż Weissa „Wiosną” z przed lat dwudziestu. Tam, postać chłopaka w sennem przegięciu budzącej się półświadomości, właśnie dla swego zupełnego realizmu była o wiele głębszym symbolem współczesnego erotyzmu, tu, krańcowym naturalizm w traktowaniu ciała sprzecza się z melancholijną pozą znużenia, a ta znowu jest w niezgodzie z głową niemal konwencyjonalną. Interesującą jest „Magdalena”, wynędniała kobieta, klęcząca pośród ruin, z poszarpanym szmatem purpury wokół bioder i przedziwny „Widok”, w którym pędzel artysty wydobyl całą świeżość atmosfery nad górskim potokiem przedzierającym się wśród złomów skalnych z wierzecholkami drzew uświetlonych słońcem z poza mgły. Mehoffera oglądamy dawne kartony do witraży katedralnych we Lwowie i Fryburgu, dyszący intensywnością barw wiosennych „Majowy wieczór” i kilka portretów, o znanej sile charakterystyki. — Axentowicz ma portret męski olbrzym, dość blado „Aniela” i słowny pastel „Dziewczyna”. Debięci, jeden z najtrudniejszych artystów wskutek swej wyszukanego kultury, przywodził się „Widokiem”, gdzie prosty motyw kwiatowy przybiera nastroj zgola legendarnych jakichś dymiących kadzielnice — i

dwoma portretami. Tych o zawikłanej psychice dał trzy głowy, pastele, w swej oryginalnej a subtelnej manierze. Zdecydowany wpływ wschodniej ornamentyki przebija w pracach Frycza, coraz bardziej precyzyjnych w szczegółach, jak „Wnętrze”, „Szal”, „Indyki”. Twórczość Lentra przypomniana została w jednej z najcharakterystyczniejszych prac mistrza „Przed obrazem”. Jarockiego portret Przybyszewskiego ma coś z posępną beznadziejnością, interesującym jest „Stary górca” oraz dekoracyjnie traktowana „Wiosna”. Pejzaż i motywy architektoniczne reprezentują w sposób chlubnie znany Czajkowski, Filipkiewicz, Kamocki, Pieńkowski i Trojanowski. Bardzo ciekawe są stylizowane pejzaże Kędzierskiego, każdy ujęty w indywidualnej a subtelnej tonacji i zdecydowanych a delikatnych zarysach. Sichelki dal tempery, wśród nich dekoracyjny karton „Trzej królowie”, Hoffman portret Wyrwicza, Noskowski fantastyczną architekturę, Bukowski wyborny portret, Wyczołkowski portret i autolitografie.

W dziale rzeźby dojrzała potęga talentu bije Laszczka. Poza olbrzymim krucyfiksem z figurą Chrystusa, dał mistrzowski „autoportret”, dalej „Błędny ogień” w marmurze, wariant słynnej swej kompozycji leżącej kobiety, oraz głowę „Żyda” w drzewie, będącą prawdziwym arcydziełem wyrazu. Dunikowski bardziej sobą jest w ciętej ostrości płaszczyznami „Głowie”, niżeli w portretach kobiecych, fantastycznie kolorowanych a będących rozdzajem karytyd, traktowanych wyłącznie dekoracyjnie. Puget ma kilka głów w gipsie i brzoze „Hale lerezy”, Pelczarski, słaby na ogół, najlepszy w „Dzieciach”.

Ogólny przegląd wystawy świadczy o wysokim poziomie kultury i talentów artystów, zerupowanych w „Sztuce”, jednak trudno oprzeć się wrażeniu, że jak na wystawę jubileuszową, wybór i zapozowanie dzieł wypadły zbyt dorywczo.

Straszna śmierć matki i córki w płomieniach.

(Do ilustracji tytułowej).

(—) We wsi Cułkowa w powiecie dąbrowskim zdarzył się onegdaj tragiczny wypadek. Oto Katarzyna Woźniakowa, 60-letnia gospodyni, doglądając w nocy krowy na ociełeniu, rzuciła nieopatrznie płonącą zapalniczkę na ziemię, zaścienioną słomą.

Płomień ogarnął ją natychmiast objął jej ubranie tak, że biedna kobieta stała się jakby żywą pochodnią.

i w strasznych męczarniach zginęła. Ogień przeniczył się żywiołowo na drugą część mieszkania, gdzie spała jej córka, Helena, licząca 18 lat.

DYM OSZOŁOMIŁ JĄ.

płonące helki przywaliły.

Zaalarmowani ogniem sąsiedzi zastali już tylko dymiące zgłiszczona, a wśród nich dwa zwęglone trupy.

Proces przeciwko... milczącemu mężowi.

ŻONA NIEZADOWOLONA Z MILCZĄCEGO MĘŻA WNGSI PODANIE O ROZWÓD.

(1.) Niezadane bywają gusta i fantazje kobiet. Nacógł żony uskarżają się przeważnie na takich mężów, którzy zamieniają je gadatliwością, małostkowością mieszaniami się do gospodarstwa domowego, wścibianiem się w „babie sprawy” i t. p.

A tu tymczasem zdarzyła się dziwnie osobliwa niewiasta.

ISTNY UNIKAT

w swoim rodzaju, dla której milczące usposobienie męża było tak nie do zniesienia, iż dała jej dostateczny powód do wniesienia... skargi sądowej. Sprawa cała oblała się o krajowy sąd cywilny we Wiedniu, przed którym w roli oskarżonego stał współwłaściciel firmy księgarskiej Oskar P.

Niezadowolona zeń małżonka oskarża go o brak uprzejmości i porozumienia, twierdząc, że nawet przy stole w czasie obiadów i kolacji mąż

był

MILCZĄCY, JAK GRÓB

i nie raczył nawet odpowiadać na jej pytania. Pewnego razu wybuchła skutkiem tego między nimi tak gwałtowna scena, iż mąż zamknął swe połowisko na werandzie, z której wydebyła się dopiero dzięki wybiciu szyby przez służącą.

„Milczący” małżonek, który na sali rozpraw stał się nagle dziwnie wymowny, zaprzeczył słuszności tych oskarżeń, stawiał natomiast swej żonie zarzuty trwoniactwa. Wszyscy świadkowie złożyli jednak zeznania bardzo dla niej korzystne, stwierdzając na dowód oszczędności niewinnej ofiary, iż przez cały rok z powodu skąpstwa swego męża musiała się żywić w „głodnej kuchni obywatelskiej”.

Sąd odroczył narazie tę interesującą rozprawę, która prawdopodobnie wypadnie na niekorzyść „milczącego” małżonka.

Aresztowanie burmistrza, który lubił cudzą własność...

(1.) We Francji południowej w Noeux-les-Mines wielką sensacją w całym mieście i w okolicy wywołało aresztowanie burmistrza Moncauret. Pan ten, ożywiony instynktami komunistycznymi,

PRZYWŁASZCZYŁ SOBIE WIELE TYSIĘCY FRANKÓW,

przeznaczonych na pomnik dla poległych żołnierzy. Pieniądże te złożone były w inwentarzu, w blaszanej puszcze z b. szkociów. Nagle zniknięcie tej sumy i liczne podejrzone komentarze, jakie temu faktowi towarzyszyły zmusiły burmistrza do wniesienia

SKARGI PRZECIW „NIEZNANEMU” SPRAWCY.

Tymczasem w całej gminie szepiano zupełnie niedwuznacznie na temat tej kradzieży i rozchodził się ogólny głos, że popełnił ją nie kto inny, tylko sam burmistrz. Nie aresztowano go jednak, ponieważ brak było dostatecznych dowodów winy.

W krótkim przeciągu czasu

ZNIKAŁ W SPOSÓB TAJEMNICZY

drugą znów depozyt pieniężny, złożony tym ra-

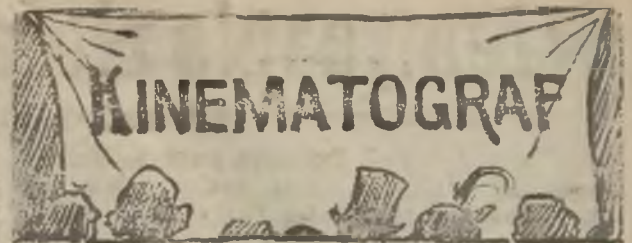
zem w szafie, od której burmistrz tylko sam posiadał klucze. Wówczas rozpoczęto śledztwo długie i mozolne. Welegnięta do akcji ścieżka policja ruchoma przyspieszyła bieg wypadków. Burmistrz został aresztowany i bardzo słabo broił się przeciwko stawianym mu zarzutom, podczas gdy stronnicy jego objawiali

OGROMNE WZBURZENIE.

W międzyczasie wychodziły stopniowo na jaw inne sprawy komunistycznie usposobionego burmistrza. Między innymi figuruje pożyczka 10 tysięcy franków, które oskarżony pożyczzył prywatnie przy świadku w październiku ub. r. od sekretarza komitetu dobroczynnego. Pan burmistrz, mający widać krótką pamięć, zapomniał o tym długu, gdy zaś wierzytel mu o tem przypominał, począł udawać

NIEWINNEGO BARANKA

nie wiedzącego nic o żadnej pożyczce. Poza tem aresztowany burmistrz stoi pod zarzutem rozmaitych kompromitujących małwersacji, popełnionych na szkodę gminy przy okazji różnych dostaw aprowizacyjnych.

„Czem ty będziesz?”

Pan Tomasz jest znowu w swojej ulubionej piwiarni u „Benusia” na Szczepańskiej — i przy kufelku tak smacznej i popularnej dzas „dwunastki”.

— Nie ma złego, co by na dobre nie wyszło — rezonował z właściwą sobie swadą obywatel trącając się szumiącą „bombą” ze swym kumem Kasprem. — Jako szewc wiem o tem najlepiej!

— A ty wiemy wszyscy, że jesteś majstrem szewieckim mój Tomku — odparł kum — ale dlaczego właśnie szewc ma lepiej wiedzieć.

— Bo przekonałem się na mojej własnej osobie! Ojciec mój był także szewcem, a pragnąwszy by synowie deszli do czegoś lepszego — oddał obydwóch do szkół. Mój młodszy brat uczył się bardzo dobrze i na dobre mu to nie wyszło.

— Faj! nie bój że kum byle czego.

— Przekonaasz się! Ja uczyłem się bardzo dobrze i na dobre mi to wyszło!

— Ej kumnie! — zachnął się Kasper — widać, żeście już po trzecim kufelku.

— Ino słuchajcie! Młodszy skończył uniwersytet i został lekarzem; mnie oddano do szewca. Brat mój lekarz umarł prawie z głodu w jakiejś małej mieścinie, a ja szewc dorobiłem się w Krakowie dwóch kamienic. Brat mój był zawsze celującym uczniem, a ja nie chciałem się uczyć. Jak więc widzicie: nie ma złego, co by na dobre nie wyszło!

Krak.

Zajście angielskiego posła ze strażnikami celnymi

W ubiegłą niedzielę przyszło w Malborgu do nieprzyjemnego incydentu pomiędzy angielskim posłem w Warszawie i jakimś majorem włoskim, który mu towarzyszył, a malborskimi strażnikami komory celnej.

Posel jadący z Gdańska o Warszawy samochodem, korzystając z przysługujących mu miedzynarodowych przywilejów dyplomatycznych, nie chciał zezwolić na zrewidowanie bagażu i powoływał się przy tem na swój charakter służbowy. Strażnik obstawał jednak przy swoim i dowodził, że tylko bagaż opieczętowany nie podlega rewizji.

Posel angielski zaprotestował jednak przeciwko próbom strażnika bardzo energicznie i ostatecznie mimo dalszego molestowania wyruszył w drogę do Warszawy.

Czarnozółci patrioci święca urodziny Zyty.

(1.) Z inicjatywy czarnozółtej partii legitymnie stów wiedeńskich odbyło się onegdaj w kościele Kapucynów we Wiedniu uroczyste nabożeństwo ku czczeniu rocznicy urodzin ekscesarza Zyty.

Wśród obecnych w świątyni „patriotów” znaleźli się feldmarszałek Kovesz, generał pułkownik Sarkotic, b. prenier austriacki dr Hussarek, ks. Liechtenstein i inni. Po skończonym nabożeństwie zabrany odśpiewali dwie zwrotki hymnu ludowego. Przy opuszczaniu świątyni, wznoszono okrzyk na cześć Zyty i najstarszego jej syna Ottona.

Nie dostał odszkodowania za śmierć żony

(1.) Miliarder amerykański Vanderbilt, którego żona zginęła na okręcie Lusitania, storpedowanym w roku 1917 przez Niemców, przegrał obecnie w ostatniej instancji proces wytoczony Towarzystwu ubezpieczeniowemu, od którego domagał się 150.000 dolarów.

Śmierć pani Vanderbilt została uznana za wynik wypadków wojennych. Wobec tego zaś, że kontrakt ubezpieczeniowy ogłaszał, iż każdy wypadek spowodowany, w całości lub częściowo wojną, nie podlega za sobą żadnych zobowiązań pieniężnych dla Towarzystwa ubezpieczeniowego, pan Vanderbilt musiał zrezygnować z odszkodowania za śmierć żony.

9 osób zatrutych konserwami.

(1.) Tragiczny wypadek zdarzył się w tych dniach w domu jednego z bardzo centonych sędziów paryskich p. Rajmonda Prieur. Sędza ów zaprosił do siebie na kolację grono krewnych i znajomych. Do wieczerzy podano wśród innych potraw

RYBĘ Z SZAMPIONAMI

pochođącą z puszek konserwów, przyprawioną sosem pomidorowym również z konserwów.

Wśród wesołego nastroju goście zabawiali się ochoczo do późna, poczem w najlepszych humorach rozeszli się do domów. W ciągu nocy gospodarz domu, jego żona i służąca dostali silnych zaburzeń żołądkowych, ten sam los spotkał

jak później stwierdzono, sześć osób z grona zaproszonych na kolację gości.

Przywołani lekarze stwierdzili objawy

SILNEGO ZATRUCIA.

Pan Prieur, czy to z powodu mniej odpornego organizmu czy też skutkiem obfitego spożycia ryby zmarł w 24 godziny później; stan jego żony budził poważne obawy, chora ma 40 stopni gorączki; ślepm pozostałych osób walczy również z niebezpieczeństwem śmierci.

Lekarze przeprowadzili obdukcję zwłok zmarłego sędziego i skonstatowali, że zgon nastąpił skutkiem zatrucia; niebezpieczne konserwy poddano specjalnej analizie.

„SZCZUTEK”

Tygodnik satyryczno-polityczny Numer teatralny opuścił prasę i zawiera szereg karykatur najwybitniejszych osobistości ze świata teatralnego.

Cena pojedynczego numeru 80 Mk. — Prenumerata kwartalna 1000 Mk.

Po otrzymaniu 100 Mkp w znaczkach pocztowych wysyłamy cztery okazowe numery „Szczutka”.

P. T. Prenumeratom wysyłamy każdy egzemplarz pod opaską poleceną.

Adres Wydawnictwa: Lwów, ul. Zimorowicza 5.

Proces przeciw Dr Wodeckiemu, Dr Bol. Drobnerowi i tow.

Szósty dzień rozprawy.

W 6-tym dniu rozprawy przystąpiono do dokończenia przesłuchania pozostałych świadków.

SAME PROTESTY.

Pierwszy zeznaje świadek Stefan Buszek, szef defenzywy cywilnej w Krakowie. Na wstępie protestuje, aby urząd, w którym pracuje, był defenzywą; jest to urząd śledczy i jedynie on ma prawo robić doniesienia. Defenzywa wojskowa istniała dawniej; obecnie została o tyle zwinięta, że ma inną nazwę i inny zakres działania.

Dr. Rosenzweig: Na jakiej podstawie prawnej istnieje defenzywa wojskowa?

Świadek: Nie mogę wyjaśnić, ale protestuję przeciwko temu pytaniu. Świadek zaznacza, że źle słyszał mowę Wodeckiego w sierpniu, ale zameldował mu ją agent Rydel.

Dr. Rosenzweig: A więc pan o tej mowie nic nie wie?

Świadek: Protestuję przeciw temu, abym nic nie wiedział, gdyż od Rydla wszystko wiem. Objąłem służbę dopiero w sierpniu i od tego czasu wydawałem rozkazy.

Dr. Heski: A więc o grudniu, lutym i marcu nic pan nie wie?

Świadek: Protestuję przeciwko temu, abym o grudniu, lutym i marcu nic nie wiedział. Zajmowałem się tem, chociaż to wówczas do mnie nie należało i mogę zeznawać jako ekspert.

Dr. Heski: Pan ciągle protestuje i powołuje się pan na Rydla i na Pyrzestego, któremu zarzucono prowokatorstwo.

Świadek: Protestuję przeciw wymianiamiu Rydla i przeciw nazywaniu Pyrzestego prowokatorem. Perzesty działał z rozkazu władzy.

Dr. Heski: Czy także tutaj na sali sądowej podczas procesu górników?

Przewodniczący (nie czekając odpowiedzi świadka): „Na sali chyba działał bez rozkazu władzy”.

Przewodniczący dopuszcza świadka do zeznawania o lutym i marcu.

Świadek zaczyna zeznawać o sabotażu lokomotyw w Warszawie w lutym.

Dr. Woźniakowski: Żadam, aby świadek nie mówił o Warszawie, tylko o faktach odnoszących się do oskarżonych.

Świadek: W takim razie ja mogę zeznawać jako ekspert.

Prokurator popiera twierdzenie świadka, że może on, nie zeznając faktów, podawać swe wrażenia i wiadomości, w charakterze znawcy stosunków.

Dr. Heski: Pozwoli pan nadkomisarz, że teraz na odmianę ja zaprotestuję. Według procedury karnej muszą być w ważniejszych sprawach dwaj eksperci. Sądzę, że mój protest będzie skuteczny.

Przewodniczący: Wobec tego muszę zapiechać dalszego przesłuchania pana.

Świadek odchodzi.

Świadek Maryan Brzeziński, agent defenzywy wojskowej Nr. 21, sierżant sztabowy, prowiantowy, wchodzi na salę.

Przewodniczący zawiadamia go, że jest zwolniony od tajemnicy urzędowej. Następnie przez pomyłkę przewodniczący przesłuchuje go na podstawie meldunku agenta Nr. 19, który świadek słowo w słowo potwierdza.

Przewodniczący spostrzegłszy się: „Potwierdza pan to, przy czym pan nie był”.

Świadek zakłopotany: Z przyzwyczajenia kiwałem głową, nie zwracając uwagi na pytania (wesolość).

— Byłem na zgromadzeniu w kuchni personalnej 24 grudnia, razem z agentem defenzywy Perzestym. Gdy wrócili do biura, Perzesty spisał treść mowy Wodeckiego, a świadek potakiwał. Dnia 28 lutego byli obaj pod pomnikiem Mickiewicza i pod pomnikiem Jagielly. Żadnej mowy Drobnera wtedy nie słyszeli i o niej nie donieśli. Razem z nimi był Woźniak, agent Nr. 4.

Dr. Heski: Kto robił notatki?

Świadek: Czy mam to mówić? To jest tajemnica.

Przewodniczący: Jest pan uwolniony od tajemnicy.

Świadek: Notatki robił Perzesty i w tym celu stanął w bramie Szarej Kamienicy Szarskiego; nie rozumiem, dlaczego Perzesty zeznał, że nie robił notatek. Ja byłem na zgromadzeniu tylko dla bezpieczeństwa Perze-

stego. Woźniak miał uważać na mowy i po zgromadzeniu podpisał meldunek jako Nr. 4.

Dr. Heski: Woźniak zeznał, że nie był na zgromadzeniu, nie słuchał mowy, a mimo to meldunek podpisał.

Świadek: Nie rozumiem takich zeznań. Jedno chciałbym powiedzieć, ale nie wiem, czy mogę?

Przewodniczący: Jest pan zwolniony od tajemnicy.

Świadek: Woźniak objął się (huczna wesolość kilkunastu na sali). Ja poszedłem na prawo, a Woźniak na lewo.

Następnie przystąpiono do przesłuchania KILKU ŚWIADKÓW ODWODOWYCH.

Świadek Gazur Jan, kolejarz, pamięta mowę Bednarczyka, wzywającą do obrony przeciw hordom bolszewickim i do posłuchu Naczelnikowi Państwa. Bednarczyk należał do komitetu obrony państwa, podobnie jak i Hoffmann. Na zapytanie obrońcy Woźniakowskiego podaje, że opozycję partyjną nazywano komunistami. Przywódcy nie podburzają do strejku, gdyż kolejarze przychodzą na zgromadzenia podburzeni nędzą.

JAK TYGRYSY

i trzeba ich zimną wodą oblewać (wesolość).

Świadek Kubanek Franciszek, drukarz, opowiada, jak mu komisarz Wołaniecki dziękował za to, że stanął w obronie napadniętej przez mętna indywidua fury: Hoffmann, który wtedy przemawiał i wzywał do rozejścia się, zbiegł z trybuny, rozpedził napastników i wołał: „Niesłychane jest, że się tem hańbicie”. Świadek był 28 grudnia pod Mickiewiczem, ale mów nie pamięta. Jeżeli komisarze nie pamiętają mów, chociaż to należy do ich zawodu, cóż dziwnego, że i ja nie pamiętam, skoro jestem z takimi mowami od lat 20 otrząskany i słyszałem mowy o wiele silniejsze.

Dr. Woźniakowski: Dziś nazywają opozycję komunistami, a jak ją nazywano przed wojną?

Świadek: Nahańczykami, lewicą.

Świadek na zapytanie prokuratora: Mnie słowa takie, gdybym nawet je słyszał, nie razią. Nie wywołują one u mnie uczucia zdrady stanu (wesolość). Świadek potwierdza na zapytanie dra Woźniakowskiego, że Stapiński chciał

CZASZKAMI SZLACHTY BRUKOWAĆ ULICE,

ale to była tylko retoryczna pogroźka, nie urzeczywistnienie.

Dr. Rosenzweig do świadka: Czy prawdą jest, że prowokator Perzesty charakteryzował się w teatrze Bagatela, aby nie być poznany na zgromadzeniu robotniczym, a robotnicy go pobili i nie dopuścili?

Świadek: Z własnego przeświadczenia o tem nie wiem, ale widziałem, jak Perzesty tu na sali sprowokował dra Drobnera i wówczas dr. Drobner ściągnął Perzestego na korytarz, zawołał mnie na świadka i krzyknął: „Pan mnie prowokujesz, pan mi podsuwasz słowa przeciw przysięgłym, pan

JESTEŚ PROWOKATOREM DEFENZYWY.

Perzesty przysięgał, że nie jest wywiadowcą, lecz pomocnikiem inżyniera.

Na salę wchodzi świadek Adolf Abrahamer, urzędnik Kasy chorych.

Prokurator (przed przesłuchaniem świadka): Przepraszam, czy pan jesteście synem piekarza Abrahamera, o którym ja coś wiem?

Świadek: Nie. Podaje dalej, że słyszał mowę Drobnera o Górnym Śląsku w niedzielę 28 lutego. Mówił on o Śląsku zgodnie z interesami Polski. Dalej mówił, że jeżeli strajk wedle zapowiedzi „Naprzodu” nie ma być próbą sił, lecz tylko demonstracją, to szkoda go zaczynać. W dniu 1 marca dr. Drobner, Bednarczyk i Hoffmann przemawiali za przerwaniem strajku. W grudniu pod starostwem Hoffmann był w delegacji u starosty Kowalikowskiego, a potem opisywał nędzę ludzi, a w końcu wezwał do rozejścia się. Gdy policja puściła furę pomiędzy zgromadzonych, Hoffmann stanął w obronie napadniętych żydów.

Prokurator pyta świadka, czy słyszał 27 lutego w Związku przy ul. Dunajewskiego jak Drobner mówił o zdychaniu chorych?

Świadek: To jest podle oszczerstw (przewodniczący uspokaja świadka). Byłem na

tem zgromadzeniu i Drobner tego nie mówił.

Przewodniczący: To jest zeznanie negatywne.

Świadek: Zeznaję pozytywnie pod przysięgą, że Drobner tego nie mówił, ponieważ go znam, dodaje, że tego nie mógł mówić.

Drobner: Coby pan zrobił, gdybym ja to powiedział?

Świadek: Gdyby pan to powiedział, splunąłbym i zabrałbym się.

Świadek Papier Maurycy, dyrektor konsumu robotników żydowskich „Łączność”, potwierdza alibi Bluma w dniu 28 lutego, gdyż świadek stał cały czas na zgromadzeniu i Blum nie mówił. W dniu 1 marca Blum mówił, że przynosi pozdrowienie od robotników żydowskich do robotników polskich, a dalszych słów, zarzuconych mu w akcie oskarżenia, nie mówił.

Dr. Bross: Czy Blume atakowali komunisty?

Świadek: Był on otakowany w gazecie komunistycznej „Sprawa Robotnicza”.

JAKO KONTREWOLUCYONISTA i ugodowy socjalista.

Prokurator: Czy on mówi takim doniosłym głosem, jak tu w sali sądowej?

Świadek: Tak i to mimo kuli, którą nosił w płucach od bitwy pod Kraśnikiem.

Prokurator: Gdy Blum unikał słowa rewolucya, padły głosy z tłumu o rewolucyi?

Świadek: Słyszałem jeden głos.

Prokurator: Było 8 głosów.

Dr. Heski przypomina, że wedle relacji policyjnej tłum miał wołać, aby ostrzyć siekierki i noże, a potem świadek dr. Klaput wyjaśnił, że to był tylko jeden głos starszego mężczyzny, który przechodził koło świadka i mruczał do siebie. Widzimy więc, że można się o głosy potargować (wesolość).

PISMA I DONIESIENIA.

Przewodniczący: Przystępuję do odczytania pism i doniesień.

Obrońca Dr. Heski oświadcza, że zgadza się na odczytanie wszystkich pism, atoli nie zgadza się w imieniu obrony na odczytanie 46 protokołów policyjnych, dołączonych do doniesienia, gdyż § 88 procedury nie pozwala czytać protokołów policyjnych, które nie zostały natychmiast przedłożone sędziemu śledczemu. Protokoły te dopiero po 4 miesiącach na wezwanie prokuratury były oddane, a więc o ich przedłożeniu i to natychmiastowem mówić nie wolno.

Prokurator stwierdza, iż sprzeciwienie się obrony jest spóźnione, gdyż nie wpłynęło przed rozprawą.

Przewodniczący stwierdza, że wszyscy obrońcy w osobnych podantach przed rozprawą sprzeciwili się.

Obrońca dr. Heski zaznacza, że odczytanie artykułów gazet jest dopuszczaniem na tę salę głosu opinii publicznej, co chyba nie ułatwia wykrycia obiektywnej prawdy materialnej.

Trybunał uchwalił nie odczytywać przeszło 20 protokołów, odnoszących się do świadków, już przesłuchanych; natomiast odczytać resztę protokołów policyjnych i wszystkie gazety, gdyż one są załącznikami do doniesienia policji i do wniosku prokuratora.

O godzinie 2 po południu rozprawę odroczone do dnia następnego. Dziś najprawdopodobniej nastąpi zakończenie rozprawy i ogłoszenie wyroku.

Nadesłane.

Do odstąpienia pokój

kawalerski we Lwowie, duży z osobnym wejściem na parterze ze światłem elektrycznym w śródmieściu blisko tramwaju od 15-go czerwca br. Zgłoszenia do Administracji „Gonia Krakowskiego” pod W.

Substytucyę

9732

notaryusza Józefa Grodyńskiego w Krakowie, ul. Sławkowska 4, objął z dniem 4 maja br. Dr JERZY RUDNICKI z Podgorza.

ADWOKAT

Dr. ROMAN GRUN

otworzył kancelaryę

w Krakowie, ulica Sławkowska 41

Podobieństwo.

Do zranionego ptaka podobny
Człowiek z chęciami swojami
Co jednym skrzydłem ku niebu wzlata
A drugie — wlecze po ziemi. **Kr.**

Chwila bieżąca.

Kalendarzyk:

Pankracego
Wschód słońca: 4:59
Zachód słońca: 8:13
Długość dnia: 15 14

Piątek
12
Maja

TEATR IM. J. SŁOWACKIEGO.

Piątek: „Mizantrop”.
Sobota: „Oczy księżniczki Fathmy” (Premiera).

TEATR MIEJSKI OPERA I OPERETKA.

Piątek: „Faust”.
Sobota: „Urlop małżeński”.

TEATR „SABATELA”.

Piątek o 4 popoł.: Koncert siostr Redo.
Wieczór: „Świderek”.

Sobota popoł.: „Dom osaczony”.
Wieczór: „Wilkołak”.

O 11 w nocy: Koncert siostr Redo.

OPERETKA „NOWOŚCI”.

Piątek: „Nitouche”.
Sobota: „Szał miłości” (Premiera).

KOLLEGIUM WYKŁADÓW NAUKOWYCH w Krakowie, Rynek gł. Lina A—B L. 28.

Sobota, prof. Uniw. dr Jerzy Mycielski: „Flandrya,
Rubens i Polska w dziedzinie malarstwa” (z obrazami świetnymi).

Nowy prezes Izby skarbowej w Krakowie.

Warszawa. (Tel. wł.) Dyrektor departamentu ministerium skarbu p. Greger został mianowany prezesem Izby skarbowej w Krakowie i udaje się do Krakowa w dniu 15 bm., celem objęcia urzędu.

Średnie wykształcenie uprawnia do służby jednorocznej.

Komisja wojskowa po wyczerpującej dyskusji nad art. 46 i 47 projektu ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej uchwaliła zasadę, że średnie wykształcenie daje prawo do jednorocznej służby wojskowej.

Inwentaryzacja majątku kolejowego.

Ministerium kolei żelaznych przystępuje obecnie do przeprowadzenia inwentaryzacji swego majątku. Do tego celu powołana została specjalna komisja ministerialna na czele której stanął dyr. departamentu finansowego, p. Starzewski.

Komisja ma na celu, po porozumieniu się z dyskretnymi, dokonać wzdłuż wszystkich linii rejestracji i oceny majątku naszych kolei.

Rektor uniwersytetu liczący lat... 28.

(1.) Fakt bezprzykładnie szybkiego awansu w dziedzinie naukowej zdarzył się obecnie w jednej z wyższych uczelni angielskich, w Muell Hill. Oto 28-letni Maurice Leonard Jacks został w miejsce zmarłego rektora jednego z najwybitniejszych uczonych angielskich Johna Cluse wybrany na rektora uniwersytetu. Po uzyskaniu doktoratu w Oxfordzie przybył on przed trzema laty do miasta Muell Hill, gdzie swoją olbrzymią wiedzą wprowadził od razu w podziw wszystkie siły naukowe. Nadanie godności rektorskiej młodemu uczoneму zyskało ogólny poklask.

Nadużycia w biurze odbudowy.

Lwów. (Tel. wł.) Z powodu dokonanych wielkich nadużyć w powiatowym biurze odbudowy w Rawie Ruskiej, pozostającym pod kierownictwem p. Franciszka Marszałowicza, dokonano z polecenia władzy aresztowania p. Marszałowicza, Bednarczyka, Schala i Kirszfelda. Po odstąpieniu ich do sądu, zostali na drugi dzień wypuszczeni na wolną stopę.

Podejrzana Piwonია i fałszywe paszporty.

MŁODZIEŃC O WIELU PASZPORTACH. — PIWONIA KRADNIE PRZEŚCIERA-
DLA. — BASICHES Z BARANOWICZ.

(k) Od kilku dni zamieszkał w hotelu Berlińskim w Warszawie młodzieniec 20-letni, nazwiskiem Abraham Piwonია. Onegdy posługaczka hotelowa sprząając zamieszkały przez niego pokój, znalazła pod poduszką 5 paszportów, opiekujących na różne nazwiska, z jego fotografiami. Powiadomiła o tem zarząd hotelu, a ten ze swej strony zawiadomił komisariat policyjny. Nad młodzieńcem rozciągnięto obserwację i w rezultacie aresztowano go.

Podczas rewizji znaleziono u niego klucz od innego pokoju tegoż hotelu, w którym stwierdzono brak jednego prześcieradła,

które był ukradł Piwonია. Wobec licznych paszportów, jakie posiadał, zachodziło przypuszczenie, że jest to jakiś opryszek ukrywający się ze swym własnym nazwiskiem.

Podczas badania przypomniał go sobie starszy przodownik Czerwiński i wręcz mu oświadczył, kim jest, wobec czego przyznał się on do swego prawdziwego nazwiska.

Jest to Izrael Basiches, syn bogatego kupca z Baranowicz, z 5-klasowym wykształceniem, już raz karany za kradzież, jednak

WYROK MIAŁ ZAWIESZONY NA LAT TRZY.

Fałszywego Piwonię osadzono w areszcie.

Fałszywi kupcy — złodziejami i bandytami.

NA JARMARKU. — CZTERECH ELEGANCKICH PANÓW. — ZATRUTY WÓDKĄ. — RABU-
NEK.

W dniu 4 bm. we wsi Popowo—Kościełna, pow. pułtuskiego odbywał się jarmark.

Ogólną uwagę uczestników jarmarku zwracało

**CZTERECH ELEGANCKO UBRANYCH JEGO-
MOŚCIÓW,**

którzy przyjechali na jarmark w parę koni, czarno lakierowaną bryczką na kupno koci. Upatrzywszy sobie pięknego konia u gospodarza Mickiewicza, pochodzącego ze wsi Michalin, zamierzali od niego konia nabyć. Na cenę podaną zgodzili się bez wahania, celem jednak wypróbowania konia, zaproponowali

PRZEJAZDZKĘ SZOSĄ.

Mickiewicz wsiadł do swego wozu i z dwoma kupcami pojechał naprzód, a za nimi dwaj inni podążyli swoją lakirowaną bryczką.

Gdy Mickiewicz w ciągu kilku godzin nie wra-

cał, brat jego, który był świadkiem transakcji, udał się na poszukiwania brata Jana.

Po dłuższych poszukiwaniach Jan Mickiewicz został znaleziony w lesie przy drodze bez przytomności, obok niego leżała butelka wódki i trochę wędliny. Odwieziony do szpitala w Pułtusku przytomności nie odzyskał i

WALCZY ZE ŚMIERCIĄ.

Konia i wóz zostały zrabowane, a także 80 tysięcy marek, które Mickiewicz miał przy sobie. Wódkę poddano analizie i okazało się, że została ona zatruta jakąś niewyjaśnioną dotychczas trucizną.

Podczas dochodzenia stwierdzono, że jednym z owych czterech tajemniczych kupców był dawny mieszkaniec Serocka, niejaki Hipolit Ritter, złodziej zawodowy, podobno dziś mieszkający w Warszawie. Wszczęto za nim poszukiwania.

Syn marnotrawny — milionerem.

KTO LEPIEJ WYSZEDŁ NA SPADKU — SYN OSZCZĘDNY CZY HULAKA?

(k) Doskonałą ilustracją stosunków, spowodowanych istniejącymi obecnie różnicami walutowymi w państwach Europy, jest następujące zdarzenie, za którego prawdziwość poręczają dzienniki hotelerskie.

W r. 1917 umarł w Wiedniu pewien średnio zamożny kupiec, pozostawiający obu swym synom po 50 tysięcy koron w spadku. Jeden z nich z natury pracowity i oszczędny, zaniósł od razu cały spadek do kasy oszczędności, gdzie leży dotąd, przynosząc właścicielowi 8 procent rocznie.

Drugi syn, niepoin i hulaka, za całą swą schedę zakupił 50.000 flaszek taniego wina po 1 koronie. Wino wypił w niedługim czasie, w czym dzielnie mu sekundowali liczni przyjaciele z pod znaku Bachusa.

A więc syn marnotrawny „przepuścił” mienie ojcowskie? Gdzie tam! Niedawno sprzedał owe 50 tysięcy próżnych flaszek, dostał za nie 4 miliony koron i jest milionerem. Od czasu do czasu daje nawet zasiłki swemu poczciwemu i oszczędnemu bratu, który przymiera głodem...

Nauczyciel z nędzy ukradł ubranie.

(k) W sędzię pokoju 15 okręgu w Warszawie stawiono przed sędziego aresztanta, niejakiego Henryka D., z zawodu nauczyciela, oskarżonego o kradzież ubrania i butów.

Podsądny, człowiek wynędzniały i okryty łachmanami, tłumaczył się, że ponieważ odzież literalnie z niego spadała, wziął sąsiadowi parę

starych spodni i bucików, by mógł wyjść na ulicę i dalej szukać zajęcia.

Przodownik policyi, jako oskarżyciel, popiera oskarżenie, choć sam podkreśla, że czynu dokonano z nędzy.

Sędzia wymierzył tydzień aresztu z zawieszaniem kary na dwa lata.

Pod grozą rewolwerów bandytów.

BIEDNEMU KMIOTKOWI ZABRALI 3 MILIONY MAREK. — MOSZEK FUCHS W O-
PRESYL.

We wsi Ochęciny, gmina Rdutów, powiat kutnowski, na dom Michała Walczewskiego napadło 5-ciu uzbrojonych w rewolwery bandytów, którzy steroryzowawszy domowników, zrabowali 50 rubli w złocie, 20 rubli w srebrze, oraz garderobę i biżuterię na łączną sumę około

3 MILIONÓW MAREK.

Wychodząc, bandyci zagrozili śmiercią w razie zameldowania o napadzie policyi, to też Walczewski nie dawał znać o napadzie, dopiero policyja drogą uboczną, w dwa dni po zajściu, dowiedziała się o tem.

Drugi tego rodzaju wypadek zdarzył się prawie równocześnie w powiecie skierniewickim. Pod wsią Słupią, na przechodzącego szosą Moszka Fuchsa, napadł jakiś bandyta i przystawiając mu lufę rewolwera do skroni, zażądał wydania pieniędzy.

Przerażony Fuchs oddał posiadane 30 tysięcy marek, a po ucieczce bandyty zawi-

domił o napadzie policyę.

Policyja natychmiast urządziła pościg i posilkując się podanym rysopisem, zatrzymała bandytę z bronią w ręku. Okazał się nim Leon Białek, pochodzący z Woli Drzewieckiej. Znalezioną przy nim gotówkę zwrócono Fuchsovi, zaś Białka oddano pod sąd doraźny.

Jajo, które waży 180 gramów.

(1.) Skrzętne gospodynie angielskie współzawodniczą między sobą zawzięcie w hodowaniu kur, któreby znosiły jak największe jaja. Przed niedawno w Związku gospodyń wiejskich zjawila się pewna dama z oświadczeniem, iż jedna z jej kur zniosła jajo, ważące 106 gramów. Fenomen ów został jednak przewyższony jeszcze w doskonałości przez produkt, wyhodowany w miejscowości Middlesex. Uzyskano tam rekordowe istotnie jajo, trzy razy większe od normalnego; jajo to ma przytem zupełnie właściwą formę i waży 180 gramów.

Szalona burza przy 4° poniżej zera.

(1.) Osobliwy fenomen atmosferyczny zdarzył się w tych dniach we Francji, w okolicy Pontois. Oto temperatura spadła nagle do 4 stopni poniżej zera, co już jest niebywalem zjawiskiem na ziemi francuskiej w porze majowej. Nie dość jednak na tem. Przy tak dużym obniżeniu temperatury rozszalała niespodzianie straszna burza. Pioruny uderzające raz po raz zabiły znaczną ilość zwierząt. Huczącym grzmotom towarzyszyło padanie śniegu w tak obfitej ilości, iż w przeciągu paru minut cała okolica pokryła się grubą na kilka centymetrów warstwą śniegu.

Człowiek o najsłabszym na świecie głosie.

(1.) W Londynie bawi obecnie światowej sławy śpiewak, jednak zmarłego króla tenorów Carusa — Titta Ruffo. Pisma angielskie nadają mu zgodnie miano „człowieka o najsłabszym głosie”. Titta Ruffo, fenomenalny baryton, niezrównany odtwórca Rigoletta, Toreadora itd. zbierał dotąd laury przeważnie we Włoszech i w Ameryce. W stolicy Anglii wystąpił obecnie po raz pierwszy, a koncertu jego oczekują sfery muzyczne z najwyższym zainteresowaniem.

Występ sławnego barytona wzbudza jeszcze większą ciekawość i podniecenie wśród plei pięknej, za nim idzie bowiem z Oceanu fama pogromcy **szara niewieści**. Signor Titta Ruffo, interesujący Włoch o ognistych czarnych oczach i kruczonych włosach jest typowym ulubieńcem kobiet; w czasie jego występów na ziemi rodzinnej wnoszono podobno codziennie wieczór do garderoby artysty całe **stosy miłosnych listów**, żadna jednak — tak mówią — z oświadczeniami się śpiewakowi wielbić niek nie pożytkuje nigdy względów niebezpiecznego uroczego mężczyzny. Jest on bowiem na zabój **sakochany**... we własnej żonie.

Osadnictwo na kresach a reforma rolna.

W sobotę 6 b. m. w Tow. Ekonom. Krakow skiem, wygłosił odczyt p. Władysław Studnicki na temat „Kresy Wschodnie jako czynnik gospodarczy w Polsce”.

Bogatym materiałem statystycznym poparty, wykazywał prelegent, że **planowe osadnictwo na kresach** jedynie jest zdolne uczynić z Polski wielkie państwo. Ponadto osadnictwo na kresach mogłoby się stać **rozwiązaniem problemu reformy rolnej**, ciężącym obecnie na państwie w sposób, który nie może nie odbić się na normalnym rozwoju.

Charakterystycznym było to, że wszyscy obecni godzili się z prelegentem, iż akcyi osadniczej nie przeprowadzi skutecznie rząd. Natomiast obowiązkiem rządu jest **popierać inicjatywę prywatną**, której pierwszym krokiem powinno być **założenie odpowiedniego banku**. Jest też obowiązkiem państwa, jeżeli sam nie ma na to funduszy i sił, poprzeć prywatne przedsiębiorstwa, które jak wiemy, już ofiarowały się wybudować niezbędne na kresach linie kolejowe. Jest publiczną tajemnicą, że rząd uznał te koleje za konieczne i za rentowne i wskutek tego zastrzegł dla siebie ich budowę, ale **nie udało się w tym kierunku nic nie uczynić**.

Dowiadujemy się z kompetentnego źródła, że odczyt p. Wł. Studnickiego będzie przedmiotem narad w kołach ziemiańskich, a prelegent będzie jeszcze raz do Krakowa zaproszony. (A. W.)

Stan pogody.

Komunikat o stanie pogody wydany w dniu 11 maja 1922 roku o godzinie 8 wieczór według danych Państwowego Instytutu Meteorologicznego w Warszawie.

Stan atmosfery: Pogoda w Polsce kształtowała się pod wpływem depresji znajdującej się nadal nad Finlandyą.

Temperatura w godzinach porannych wynosiła 6 do 7 stopni, popołudniu zaś 9 do 10 stopni. W nocny miejscami notowano przymrozki (Warszawa -2 stopnie).

Do tak gwałtownego spadku temperatury przyczynili się warstwy chłodnego powietrza, które przy obecnym rozkładzie ciśnienia płyną od Oceanu Łodowatego ku Europie środkowej. W Europie zachodniej, którą te prądy omijają, panuje temperatura dość wysoka (np. we Francji od 19 do 23 stopni).

Kraków 8 wieczór: Ciśnienie 758.5, temperatura +8.3, maksimum +11.0, minimum -0.2, Opad —. Stan nieba: pochmurno.

Prognoza na piątek: Przeważnie pochmurno, obojętne, wiatry północno-zachodnie.

Wojna domowa w Chinach.

Chang—Tso—Lin.

Wu—Pei—Fu.

(1.) W Chinach wreszcie jak wiadomo od dłuższego czasu zacięta wojna domowa. Dwoma t. zw. „panami wojny” walczącymi u bram stolicy chińskiej Pekinu są przedstawieni na powyższej rycinie wodzowie: general Chang—Tso—Lin i general Wu—Pei—Fu. Pierwszy z nich: Chang—Tso—Lin jest zwolennikiem obecnego rządu pekińskiego i walczy na czele wojsk rządowych, drugi zaś Wu—Pei—Fu dąży do obalenia rządu i postawienia na jego czele Zgromadzenia Narodowego będącego rodzajem naszych europejskich parlamentów i sejmów.

Litery w oknie i aresztowani komunistów.

TAJEMNICZY ALFABET RUCHOMY. — DOWCIPNE DZIECI PANA HAUSWIRTA. — TELEGRAF BEZ DRUTU DO „PAWIAKA”.

(+) Funkcjonariusze ekspozytury śledczej przy 5 komisaryacie policji warszawskiej zauważyli, że w oknie II piętra frontowego mieszkania przy ul. Pawiej Nr. 34 (wprost więzienia śledczego „Pawiaka”) ukazuje się na szybach co pew en czas

ARKUSZ PAPIERU Z LITERAMI

wielkości ćwierć lokała. Wobec tego wywiadowcy udali się do wspomnianego mieszkania, należącego do właściciela domu Hauswirta.

Podczas rewizji znalazł on 26 liter i znaków pisma na 8 arkuszach papieru wielkości

ćwierć lokała.

Badane dzieci Hauswirtów 19-letnia Leokadja i 16-letni Mieczysław przyznały się, że **nie mieli zamiaru porozumiewać się z aresztowanymi komunistami**, lecz że

UKŁADALI Z LITER SŁOWA.

jak „dzień dobry”, „dobra noc” itp.

Mimo to Hauswirtów aresztowano i skierowano do defenzywy policyjnej. Tam sporządzono odpowiedni protokół i aresztowanych zwolniono za zobowiązaniem.

Przemysłny Kruk i ponętne szczupaki.

SFINGOWANY NAPAD BANDYCKI. — „W LESIE RABUJĄ!” — KRUK URACZYŁ SIĘ SZCZUPAKAMI. — POKUTA W KOZIE.

(k) Osobliwy wynik dały dochodzenia zarządzone przez policję państwową w Jastrzębicy pow. Rada ruska, wskutek doniesienia o napadzie urządzonym 29 marca na Iwana Kruka, gospodarza z Jastrzębicy. Okazało się, że Kruk wyszedł onego dnia z domu do Wolowina, wsi odległej o parę wiorst, celem zakupu jałówek. Nie ubiwszy interesu wrócił Kruk do domu. Idąc przez las, należący do obszaru dworskiego, **zauważył małą kałużę, a w niej**

KILKA DUŻYCH SZCZUPAKÓW.

Szczupaki te zawędrowały do lasu w czasie wylewu Buga. W obawie, aby ktoś nie wylapał

szczupaków, **zmyślił chytry Iwan rabunek i ogłosił we wsi, że w lesie napadają**. Na posterunku opowiadał, że w lesie napadło na niego trzech młodych bandytów, uzbrojonych w rewolwery i noże i zabrało mu paczkę tytoniu i bitulki. Nikt we wsi nie odważył się tego dnia **pójść do lasu; przemysłny Iwan zabrał szczupaki i**

URZĄDZIŁ SOBIE WSPANIAŁĄ FETĘ.

Policja poszukiwała miesiąc za sprawcami napadu. Przesłuchiwany obecnie poraz drugi Kruk począł się płatać w zeznaniach, aż wreszcie wyjawil całą prawdę. Oddano go do aresztów za wprowadzenie władzy w błąd.

Bocian na zamówienie.

CHŁOPIEC CZY DZIEWCZYNA? — CZY MOŻNA WPLYNĄĆ NA PLEĆ MAJĄCYCH SIĘ NARODZIĆ DZIECI? — TABELA DO OKREŚLANIA PŁCI POTOMKÓW. — PROBLEM DOTYCHCZAS NIEROZWIĄZANY.

(+) Dotychczas dobroczynna przyroda regulowała dość pomyślnie stosunek ilościowy obu płci, tak, że na nadmiar chłopców czy dziewcząt nie można było narzekać. Obecnie po krwawej koście wielkiej wojny — pozostała tak znaczna nadwyżka płci pięknej, nie wiedzącej, co ze sobą począć, iż powagi naukowe wzięły się na seryo do rozważania problemu, czyby w drodze sztucznej nie dało się tak rozłożyć proporcję urodzeń, iżby „każda Kaśka znalazła swego Ja-

śka”, czyli aby co roku rodziło się prawie tyleż dziewcząt, ile chłopców.

Ostatniemi czasy zanotowano szereg **georyi i eksperymentów**, mających rzekomo rozwiązać ten tak ważny i trudny problem. Jeden z dobroczyńców ludzkości, suszający sobie od dawna mózg nad tą kwestyą, wynalazł tabelę, którą nazwał pompatycznie „BOCIAN NA ZAMÓWIENIE”,

dając przez tę nazwę do zrozumienia, że **odtąd będzie można sobie u bociana zamówić**

chłopca lub dziewczynkę, wedle potrzeb. Niestety, ów uczony mąż tak niezrozumiale skonstruował swoją teorię, że niejedna z licznych par małżeńskich, chcących skorzystać z tego wynalazku, nie mogąc pojąć zawilich wskazówek, będzie walała powrót do dawnego, dobrego i wielokrotnie wypróbowanego sposobu...

Bo jakże wygląda owa „tabela oznaczania płci”? — Jest to kolisty kawalek taktury, podzielony na 31 pól, według dni miesiąca. W środku znajduje się mniejsze, ruchome koło, podzielone na 4 pola (4 tygodnie miesiąca), wreszcie w samym środku znajduje się wskazówka, jak w zegarze. Należy więc nastawić wskazówkę tak, aby padała na pole tygodnia i dnia, w którym się... poczęło myśleć o dziecku..., a odpowiedni napis poda rozwiązanie zagadki: chłopak, czy dziewczyna?

Cały „aparat” przypomina ruletkę i tak, jak ona, jest oparty na zupełnej niepewności, na kaprysie losu. Natomiast liczni nowożeńcy chcieliby mieć pewną gwarancję, że doczekają się w naturalny, czy sztuczny sposób, upragnionego chłopca. Niestety, zdaje się, że to pragnienie i nadal pozostanie nieziszczalne...

Kancelarya adwokata

Dr Z. WASIEWICZA

w Nowym Targu 9728

podaje do wiadomości, że wszelkie dochodzenia, toczone się w Sądzie okręgowym w Nowym Sączu, przeciw p. Adamowi Wiluszowi w Zakopanem, zostały zamiecane w myśl wniosku Prokuratury z dnia 15 listopada 1921 L. 1957/21

Aby zapłacić długi, podpalił swój dom...

(1.) Pewien wieśniak we wschodniej Małopolsce trapił stale kłopotami finansowymi i ścigany przez swych wierzycieli nie mogąc wyostać się z ciężkich opresyj uciekł się do radykalnego środka, podpalił swój dom, eszkurowany na sumę, przewyższającą dziesięciokrotnie jego realną wartość. Dokonując tego czynu liczył, że pobrawszy pieniądze z Towarzystwa ubezpieczeniowego, wypłaci w końcu wszystkie zaległości i długi. Podstęp nie udał się jednak podpalczowi, który aresztowany przyznał się do czynu.

— 000 —

KONIEC ROKU SZKOLNEGO. Z Kuratorjum Okręgu Szkolnego Krakowskiego donoszą, że rok szkolny zakończył się we wszystkich szkołach podległych kuratorjum Okręgu Szkolnego Krakowskiego dnia 28 czerwca br.

Z TEATRU J. SŁOWACKIEGO. Dzisiaj po raz 12 Moliérowski „Mizantrop” z p. Krasnowieckim w roli tytułowej, tak przewyżnił przez całą krytykę. Jutro premiera wybornej komedii Stef. Kleczyńskiego „Oczywiście księżniczki Fathmy” z udziałem p. Z. Nowakowskiego akt. teatru Polskiego w Warszawie. Główna rola kobieca gra p. Nosarzewska, która wystąpi we wspólnych toaletach dostarczonych przez sławną firmę warszawską G. Zmigrydera. Inne role grają pp. Kłofska, Guttner, Malinowski. Przychodząca w sztuce diosanke „Czarujące baśnie” skomponował muzyk warszawski W. Krupinski specjalnie do tej komedii. Komedya grana będzie 5 razy z rzędu. W niedzielę popoł. barwna komedya Krzywoszewskiego „Dwabel i karczmarzka”.

Z MIEJSKIEJ OPERY I OPERETKI. Dziś w piątek ostatni pożegnalny występ fenomenalnego tenora oper zagranicznych p. Aleksandra Wesolowskiego w operze Gounoda „Faust” w roli tytułowej. Partye Melista odtworzy p. Mazanek święty bas i partye opery partye Malgorzaty odśpiewa p. Jaworzynska, Walentym będzie p. Kniaginina. Jutro w sobotę grana będzie tryskająca żywym strumieniem śmiechu i humoru operetka Gilberta „Urlop małżeński” która zyskała już olbrzymie powodzenie.

Z TEATRU „NOWOŚCI” komunikują nam: Dziś w piątek „Nitouche” z Kamińska i Winiaszkiewiczem w rolach głównych. W sobotę premiera „Sztuka miłości” operetki Buttikava z melodijną muzyką i ładnym librettem.

Z TEATRU „BAGATELA” komunikują nam: Dziś wieczorem „Swiderka” woska komedya D. Niccoló demlego w wykonaniu pp. Wernicz i Nowackiego. Dziś popoł. o godz. 4 pierwszy występ gościny siostr Redo z programem klasycznym dostępnym dla dzieci i młodzieży uczące się. Ceny na to przedstawienie zostały o 50 procent niższe. W sobotę po raz 18 i ostatni „Dom oszczędny”. W sobotę o 11 w nocy drugi koncert siostr Redo z zupełnie oryginalnym programem. Na wszystkie te przedstawienia kasa teatru rozpoczęła sprzedaż biletów.

WYSTĘP KLASYCZNYCH TANCEREK SIÓSTR REDO W TEATRZE „BAGATELA”. Dziś w piątek popoł. o godz. 4 w sali teatru „Bagatela” wystąpią po raz pierwszy w Krakowie znakomite światowej sławy artystki, w swych oryginalnych kreacjach, która za granicą budziła najwyższy podziw dla niewyjąk artystycznej doskonałości i talentu młodych artystek. Repertuar dzisiejszego popołudniowego przedstawienia dla dzieci i młodzieży, który będzie także atrakcją dla inteligentnej publiczności obejmuje: Tańce klasyczne, Poezje w tańcu i Dramat w tańcu. O olbrzymim zainteresowaniu świadczą nieliczne już tylko ilości pozostałych biletów. Kasa teatru rozpoczęła już sprzedaż biletów na sobotę.

KWARTET BARMASA z Monachium, który dziś obok brukselskiego i czeskiego jest najslawniejszym — wystąpi u nas tylko raz jeden a to w niedzielę 21 bm. w przeddzień na koncercie do Czerniowiec, Bukaresztu i Sofii. Pokup biletów u Br. Lipskich ul. Sławkowska 8. Jest bardzo ożywiły.

JEDYNY KONCERT ADAMA DIDURA najlepszego naszego śpiewaka który w Ameryce świeci prawdziwie tryumfy odbędzie się we środę 17 bm. Niektóre kategorie biletów u Br. Lipskich. Sławkowska 8 są już na wyczerpaniu.

LWA OSTATNIE WIECZORY EKSPERYMENTALNE ROM-ROMANO słownego magnetyzera i mediumisty odbędzie się w Starym Teatrze w sobotę 13 bm. i w niedzielę 14 bm. W programie: nowe eksperymenty w Krakowie dotychczas niewidziane, z dziedzin: magnetyzmu leczniczego, wyczuwania fluidalnego, autohypnozy i telepaty. Biletów są już do nabycia u Br. Lipskich Sławkowska 8.

III WIECZÓR ARTYSTYCZNY urzędującego Polskiego Związku muzyczno-pedagogicznego w sali Instytutu muzycznego przy ul. św. Annę w piątek 12 maja br. Program poświęcony twórczości I. Brahmsa poprzedzony prelekcją dra Reissa wykonała pp. Uniaufowa Mayerowa, Bandrowska, Kozusznik i Tomeczek. Początek o godz. 8 wieczorem.

WIECZÓR HARCERSKI W sobotę 13 bm. o godzinie 8 wieczór odbędzie się staraniem Koła Przejściół IX drużyny harcerskiej w sali gimnast. VIII gimn. przy ul. Studenckiej 13. wieczór piosenki i humoru z laskawym współudziałem pp. Z. Ordynskiej, Cz. Kadena P. Paczowskiej Z. Łakacińskiej, Lewickiej, Koniorówny P. Kozłowskiego i innych.

SPADEK 2000 DOLARÓW. W Ameryce północnej w mieście Denver zmarł w marcu 1917 niejaki Jan Chomczyński pozostawiając spadek w sumie niespełna 2000 dolarów. Osoby roszczone sobie pretensje do tego spadku winny się zgłosić z odpowiednimi dowodami do Generalnego Konsulatu Rzeczypospolitej Polskiej w Chicago.

NIESZCZĘŚLIWY WYPADEK. Wczoraj wzywano pogotowie ratunkowe do pracowni stolarskiej przy ul. Batorego 20, gdzie robotnik Wojciech Soja podczas obsługiwanego motoru doznał zmiążdżenia trzech palców u prawej ręki. Nieszczęśliwego robotnika przewieziono na oddział chirurgiczny.

(—) **ECHA DEMONSTRACJI I MAJA.** Komenda policji państwowej okręgu krakowskiego komunikuje: Podczas obchodu w dniu 1 maja aresztowano Jana Galicę stolarza z Krakowa, który aranżował i kierował pochodem grupy komunistycznej, noszącej sztandary i emblematy rewolucyjne, jak: „Niech żyje Rosya sowiecka!” „Niech żyje rewolucya światowa!” „Żądamy uznania sowiektów!” itd. Gdy po zakończeniu mów na placu Jabłonowskich organizacje PPS szykowały się do pochodu na Rynek, wtedy owa grupa ustawiła wędrców się do środka pochodu i ustawić się za orkiestrą, z którego powodu powstała między PPS a ową grupą bójka, w czasie której zniszczono komunistom sztandary i emblematy oraz wyparto ich w tył, poza pochód, przyczem kilka osób poturbowano. Po przeprowadzeniu dochodzeń, które wykazały, że Galica był kierownikiem owej grupy oraz brał czynny udział w bójce, oddano tegoż do tutejszego sądu okręgowego.

CHCIAŁ SPRÓBOWAC ROWERA. Przed kilku dniami dokonano w niezwykle sposób kradzieży roweru wartości 40000 marek na szkodę p. Piotra Żmudy, zamieszkałego przy ul. Kościuszki 4. Oto do Żmudy zgłosił się jakiś nieznanu mu osobnik, celem kupna roweru; gdy Żmuda pozwolił nieznanemu odbyć na rowerze próbną jazdę, ten dosiadłszy roweru, ułotnił się w niewiadomym kierunku. Dopiero onegdaj poszkodowany napotkał na ulicy Starowisłnej amatora jazdy na skradzionym rowerze i spowodował jego aresztowanie. Okazało się że jest to Stanisław Stefanek lat 19 bez zajęcia i bez stałego zamieszkania. Zeznał on, że rower sprzedał jakiemuś robotnikowi w Kalwarii za 16 tysięcy marek. Rower za pośrednictwem policji odzyskano w Kalwarii i zwrócono właścicielowi.

KRADZIEŻE. Do policji doniosł Antoni Godek zam. przy ul. Paulińskiej 5, że z zamkniętego mieszkania skradziono mu garderobę i obuwie łącznej wartości 110.000 mk. Jakóbowi Ritterbandowi, właścicielowi sklepu przy ul. Grodzkiej skradziono dn. 10 bm. z lady sklepowej szlucę markizety długości 30 do 40 metrów, wartości 100.000 marek.

(—) **ZA KRADZIEŻ WĘGLA** wartości 10.000 mk. na dworcu przetokowym z wozu kolejowego, aresztowano Fr. Nowaka lat 16.

SPROSTOWANIE. We wczorajszym artykule „Z dziedzin mody” umieszczono przez omyłkę nazwisko artystki p. Modzelewskiej zamiast nazwiska pani Nosarzewskiej, która na sobotniej premierze sztuki „Oczywiście księżniczki Fathmy” ukaże się w strojach, pochodzących z pracowni p. Zmigrydera w Warszawie.

VICTORIA-ZIJKOV — MAKKABI 3:1 (2:1). Victoria-Ziżkov ostatnim swym występem w Krakowie, popsuła sobie opinię drużyny jednolitej i pewnej. Gra bowiem ostatnia stała o 2 klasy niżej od gry podczas zawodów z Wisłą. Bezwzględnej przewagi nad Makkabi nie potrafiła wykorzystać, prowadząc grę brutalnie i chaotycznie. Makkabi uzyskuje gola przetrzebiwując pustą bramkę z po-

Powrót cylindra i szapoklaka.

(1.) Paryż który jest najwyższą wyrocznią w dziedzinie mody kobiecych, pragnie również ująć berło władcze w dłonie w lansowaniu mody dla panów. Paryski Jockey-klub zaryzykował ostatnio krok ogromnie śmiały, wprowadzając mianowicie dla swych członków noszenie cylindra, tego tak modnego ongiś, a w ostatnich czasach zupełnie zapomnianego nakrycia głowy eleganckich mężczyzn.

Zainicjowana przez Jockey-klub próba przyjęła się odrazu, bo oto na pierwszych wyścigach paryskich, które, jak wiadomo, są najwyższą instancją w dziedzinie mody, na głowach wybitnych wytwornych dandysów ukazały się nowiutkie lśniące cylindry.

Wielka opera paryska zamierza również wystąpić z nowością, a mianowicie pragnie wznówić dla gości operowych używanie t. zw. operowego kapelusza czyli staromodnego szapoklaka. W Paryżu, jak wiadomo, panowie wchodzi na widowie w kapeluszach; na specjalnie galowych przedstawieniach, kiedy teatr jest „paré”, do pierwszorzędnych miejsc mają być odtąd dopuszczani tylko mężczyźni zaopatrzeni w szapoklaki.

wodu wybiegnięcia bramkarza, Rogów 9:3 na korzyść Victorii. Sędzował p. Adamski beznadziejnie, nie potrafiwszy opanować zbyt ostrej formy i temperamentu graczy.

WIENIEN. Sportclub — Rakon 1:0 (1:0). Przez powyższe zwycięstwo zapewnił sobie Sportclub mistrzostwo Wiednia, wyprzedzając o trzy punkty Rakon.

BUDAPESZT. MTK. — Tosekves 0:0.
PRAGA. Sparta — Union Žižkov 2:1 (1:1).
BERNO. Morawaka Slavia — Wacker (Wied.) 1:0 (0:0).

KOPENHAGA. Slavia — Kopenhaga 3:2 (2:2).
LEKKAATLETYKA. Eleg na przełaj w Krakowie urządzony staraniem Krak. Okręgu Związku Lekkoatletycznego w dniu 7 maja br. wykazał, iż zainteresowanie się sportem u nas rośnie. Właśnie przez biegi spopularyzuje się sport, ścigając one bowiem mnóstwo osób. Do biegu zgłosiło się około 50 uczestników. Jak na Kraków cyfra stosunkowo bardzo wielka. Pocięszającym jest objaw uczestnictwa wielu wojskowych, co wskazuje iż dowództwo zdaje sobie sprawę, z ważności sportu dla wychowania fizycznego i propaguje go wśród żołnierzy, i nie na marne, albowiem wojskowi biorą 3 pierwsze miejsca. Pierwszy do mety przyszedł Toruński wojsk. w czasie 9 min. 26 i jedna piąta sek., drugi Śląz, trzeci Szmazka również wojskowi, czwarty Kręcina (Crac.), piąty por. Michalek. Trasa około 3 kilometrów.

DOBROCYNIA WOJSKOWY BIEG ULICZNY WE LWOWIE. Dnia 7 maja odbył się we Lwowie bieg na 3 km. przez ulice Lwowa. Zgłosiło się 51, na starcie stało zwyż 30. Pierwszy przyszedł Stanisław kpr. 19 pp. odsięczy Lwowa w 9 m. 8 sek. Drugi por. Wallehowski z 2 p. Strz. podh. w 9 m. 14 1/2 sek. Trzeci Lenda kpr. 52 pp. Strz. kras. w 9 m. 25 sek.

Ruch giełdowy.

Warszawa (PAT) Giełda warszawska. Waluty: Dolarj Stanów Zjednoczonych trans. 3095 4010 2000 sprzedaż 4010 kupno 3970 Franki francuskie trans. 365'50 368. Czeki: Gdańsk trans. 14'15 - sprzedaż 14'20 kupno 13'80 Belgia trans. 335 336 sprzedaż 338 kupno 324. Berlin trans. 14'15 14'25 14'00 sprzedaż 14'20 kupno 13'80. Londyn trans. 17975 18025 17990. sprzedaż 18890 kupno 17990 Nowy Jork trans. 40'40 40'30 sprzedaż 40'30 kupno 39'90. Parwz trans. 368 33'2 370'75 sprzedaż 373 kupno 369 Praga trans. 78 77'25. Szwajcarwa trans. 488 787'50 sprzedaż 788 kupno 775. Wiedeń trans. 47'25 47'12 i pół. sprzedaż 47'50 kupno 40'50.

Zurych (PAT) Zamknięcie giełdy. Berlin 185 flo. landya 193'43. Nowy Jork 518. Londyn 2306 Parwz 4734 Medyolan 2742 Kopenhaga 110. Sztokholm 139 Chrystiania — Madryt 80'60 Buenos Ayres 186 i pół Praga 1007. Budapeszt 0'60. Warszawa 0'13 Wiedeń 0'06. Austrwačka korona siem. 0'06 i pół

Reklama dźwignią handlu!

Wyrzucony z mieszkania zamordował siostrę

Krwawa karta z dziejów nędzy mieszkaniowej.

(1.) Panująca we wszystkich większych centrach niedola mieszkaniowa nie przestaje być powodem

KRWAWYCH TRAGEDYI.

Nowym tego przykładem jest wypadek, który zdarzył się ostatnio na bruku wiedeńskim. — Robotnik Henryk Danek został przed nied-

wnem wyrzucony z mieszkania rodzicielskiego, ponieważ siostra jego, 20-letnia Marya Danek, która dotąd mieszkała gdzieś indziej, sprowadziła się obecnie do mieszkania rodziców, a na pomieszczenie obojga rodzeństwa nie było dość miejsca. Danek, który z rozkazu rodziców musiał ustąpić miejsca i sam znalazł się bez dachu

nad głową, żywił w tej chwili NIEPOHAMOWANĄ NIENAWIŚĆ DO SIOSTRY

Onegdaj przybył do jej mieszkania, aby się z nią zasadniczo rozmówić. Po krótkiej wymianie zdań wyjął brat z kieszeni duży nóż kuchenny i rzucił się na siostrę

WBIL JEJ NÓZ W BRZUCH.

Marya Danek padła martwa na ziemię. Morderca udał się sam natychmiast na policję i dobrowolnie oddał się w ręce władz, które go niezwłocznie aresztowały.

Guv de Chantepleure.

87

Slub w aeroplanie

Przełożyła z francuskiego
Marya z Dzieduszyckich Komarowska.

— Lecz co się mnie tyczy, Amy, to nie byłbym snów w stanie znieść tego, żeby konukolwiek przez myśl chociażby przejść mogło, że się boisz tak... powiedzmy poprostu, że się boisz spotkać Fabrycego de Mauve...

Wilhelm był blady, a w oczach jego przabły akiwały ponur, jakiegoś iskry...

Szeptaliśmy:

— Okropnie niepoczelwie z twojej strony tak mówić... Ła wo przecież pojąć, że spotkanie pana de Mauve musiałoby być dla mnie bolesne...

— Rozumiem to, droga moja a rozumien tem bardziej, że i dla mnie także nader będzie nie miło spotkać — i to u ludzi, u których będę sobie miał za obowiązek zachowywać się uszejmie — tego „rycerza świeżego powietrza”, tak w dziedzinie sztuki, jakoteż i w miłości, jegomości, którym pogardzałem od zawsze... i co go niemawidzę obecnie bardziej, niż sobie to moż sz wyobrazić. Ale jestem zmuszony ze względu na swoją, jak i twoją godność, zaprowadzić cię na ten obiad... a twoim zaś Amy jest obowiązkiem ze względu na mnie, wypełnić moją wolę, pomimo że ci się to spotkanie tak bardzo wydaje „nieznośnym”...

— Wobec tego ci służę — rzekłam, przezywając dalszą dyskusję. — Widzę, że cię nie ob-

chodził to, czy mnie coś jest niemiłe.

— Tak, istotnie... wszystko mi jedno, gdy chodzi o cię... Najlepszym tego dowodem, że się nigdy przecież nie troszczyłem o to, co ci jest mile, albo niemiłe...

Wilhelm wyszedł do swojej pracowni i zamknął drzwi za sobą. To, co byłam powiedziała przed chwilą, takim było wierutnym fałszem, że wielką miałam ochotę pobiec za nim, na to, żeby go przeprosić. Lecz gniewałam się jeszcze na niego, więc odepchnęłam od siebie chęć zgody... w parę minut później usłyszałam, że Wilhelm opuścił dom. Machinalnie, omdł, usiadłam przy biurku i odpisałam pani Mauriceau, że przyjmujemy z największą przyjemnością, mile jej zaproszenie. Potem zajęłam się, zarówno, jak codziennie rano, podlewaniem doniczek z kwiatami i odświeżeniem cięta... Ale czułam się znużona i smutna... i jestem nią do obecnej chwili.

Ze pani Mauriceau niema taktu, to rzecz pewna! Cóż może ona mieć za cel, w chęci zbliżenia nas z Fabrycyuszem de Mauve i jego żoną?... i jakże jej mogło nie przyjść na myśl, że spotkanie takie może być jedynie przykre dla Wilhelma, a nawet... dla Fabrycego de Mauve?... Przecież wszyscy wiedzą, że się on o mnie starał... i że jeśli się ze mną nie ożenił, to jedynie dlatego, że nie miałam majątku, który moja matka chręstna...

Pocóż budzić te szkaradne dzieje, właściwie? Pragnę je całkowicie zapomnieć... Brugeś stanowała ostatni dobrowolny przystanek w wędrówce mojej wierności względem przeszłości, która mnie znużyła.

Pojęczałam tam — przyznając się do tego szcze-

rze — jakby na poetyczną i sentymentalną pielgrzymkę... wróciłam zaś — odarta ze złudzeń i trochę zawstydzona utajonemi myślami które mnie tam zawiiodły...

A teraz żądają odemnie, żebym... Ach, dość mam sił na to, by od siebie odpędzić wspomnienia, by zamykać oczy dlatego, żeby nie widzieć przed sobą sylwetki Fabrycego de Mauve, ale co się dzieć będzie we mnie, gdy się odnajdę w jego obecności?

Jesli go kochałam, to dlatego, że go uważałam za bohatera romantycznych mych marzeń i do tego stopnia urzeczywistniał dziewczęcy mój ideał, iż miałam wrażeń, gdy go ujrzała po raz pierwszy w życiu, że znam go już dawno bardzo...

Nawet błędy jego mnie czarowały... wzmawiałam w sobie, że jego charakter zasługuje na szacunek, zarówno jak talent jego na zachwyty, a to przy pomocy wszelkiego sprytu, oraz, że okazywał się ambitny, sceptyczny i impertynencki, wykwinnej elegancji, to miałam mu jedynie za dobre... Zawojowały mnie bowiem najcałkowiciej niezwykła jego męska uroda wielkiego pana nowoczesnej epoki niemniej, jak urok jego spojżenia, jego głosu i słów, które wymawiał... Podobala mi się wreszcie owa prawda, czy też legenda, która do uszu moich dotarła, że był gorąco kochany przez istoty, które cierpiały dla niego, lub z jego powodu... Nawet wreszcie pogarda, jaką okazywał kobietom i miłości, a to takiego rodzaju mianowicie, jakie spotykał dotychczas, usposabiał serce moje do przesadnej pobłażliwości i wlewały we mnie cichą nadzieję, że zdołam odnieść nad niem zwycięstwo...

(Ciąg dalszy nastąpi).

Wyjasnienia i porady w sprawach ogłoszeń zupełnie bezpłatnie w Administracji „Gonca Krakowski”, Dunaiewskiego 7. Telefon 2502.

OGŁOSZENIA

Administracja otwarta od godziny 9—1 w południe i od godziny 4—7 wieczorem.

Ogłoszenia: Wiersz milimetrowy w zwykłych ogłoszeniach Mk 25. — Układ tabelaryczny Mk 35. — Drobne od wyrazu Mk 20. — Matrymonialne i korespondencja pryw. Mk 30. Nadesłane Mk 65. — Nekrologi Mk 40. — Komunikaty po kronice Mk 40. — Głosy publiczne i dział ekonomiczny Mk 80. — Na 1-szej stronie lub przed tekstem Mk 150. — Ogłoszenia przed tekstem na 2-iej lub 3-iej stronie Mk 120. — Ogłoszenia zagraniczne 50% drożej. Załączniki przyjmuje się wedle umowy. Wszelkie komunikaty należy nadsyłać wprost do Administracji „Gonca Krakowskiego”. Komunikatów przesłanych Redakcyi uwzględniać się nie będzie.

Ogłoszenia

Z tytułu kwoty dacyi Ko sumu kolejowego Lubiec 13 wywa się wszystkich wierzyteli, by zgłosili swe pretensye po dzień 31 maja b. r. Zgłoszenia późniejsze nie będą uwzględnione. Kraków, 8 maja 1922.

Za Komisję likwidacyjną. 9702

Tatarach. Rokosz. Żukrowski.

Swiezo opuściła prasę zajmująca książka:

Dr MONDSCHN MAKSYMILIAN

KOBIETA Analiza kobiety, jej ciała i duszy. Typy i detymia małżeństwa. Wolna miłość. Czy możliwa jest przyjaźń męczyzny do kobiety bez podłoża pielowego? Typy młodych i starych panien. Cena egz. Mk 250.—, z przesyłką Mk 300 — w księgarni Maryana Hasklera w Stanisławowie. 9609

PIERWSZORZĘDNY ZAKŁAD FRYZYERSKI

„DIANA”

Kraków, Szpitalna 40, vis a vis Teatru Im. Słowackiego prowadzony siłami zagranicznemi poleca Specjalny salon dla Pań i Panów, mycie głowy i suszenie aparatem elektrycznym, masaż twarzy, czesanie, ondulowanie, farbowanie i rozjaśnianie włosów Środkami zagranicznymi, manucure i wszelkie prace wchodzące w zakres wzorowego fryzjerstwa damskiego i męskiego. 961

Zakład posiada stałe na składzie wszelkie przybory toaletowe — perfumerye, najlepsze mydła i t. p.

Wózki dziecięce

odnawia precyzyjnie oraz przyjmuje wszelkie roboty tapicerskie 9445

J. PIEKOWICZ, Kraków, ul. Mikołajska 7.

✂ Miał świeżo zdobyty ✂

z kopalni Jaworzno dostarcza do wszystkich stacyj po przystępnych cenach 9711

Biuro sprzedaży „Grossa” w Krakowie Pawia 7

Zdolny ajent

zamieszkały we Lwowie, dobrze wprowadzony u klienteli wschodniej M to olski, poszukuje zastępstwa pierwszorzędných firm fabryk. 8940
Zgłoszenia pod X. Y. do Adm. „Gonca Krakowskiego”.

KTORA Z PAŃ?

chce elegancki, gustowny, wyborny towar za poldarmo, niech się zaopatry w nowym magazynie konfekcyi damskiej. Na składzie płaszcz od 15.000 Mkp, kostiumy od 30.000 Mkp. — suknie od 5.000 Mkp.

Wykonuje według najnowszych żurnali wszelkie zamówienia w zakresie krawiectwa damskiego w swojej pracowni. 9631

H. Lemberger, Kraków, Uroczka 32, i. p. w podwórzu. — Lokal otwarty cały dzień.

KTO CHCE

coś kupić, coś sprzedać, znaleźć posadę, dostać pracowników, odnaleźć żubę, aby o jego firmie, przedsiębiorstwie lub handlu wiedziano, znaleźć dzierżawę majątku, odstąpić dzierżawę majątek

niech się zgłosi osobiście lub pisemnie w dziale drobnych ogłoszeń „Gonca Krakowskiego”.

PRAKTYCZNO-TEORETYCZNY PODRĘCZNIK KSIĘGOWOSCI ZESZYT 1-szy

w cenie Mk 600— (wraz z przesyłką poczt.) do nabycia w każdej księgarni lub u wydawcy: Kursa Buchaltery, no-Hand-owe „KERMES” Jana Piłcha w Krakowie, ul. Florjańska 39, II p. 9712

CZAPKI SPORTOWE I STUDENCKIE

wykonuje szybko i tanio

Pracownia czapek Związku Pracy Kobiet

Kraków, ulica Bracka 8. 9606

Ważne

AN 201

Najnowsze modele
KAPELUSZY
DAMSKICHoraz materiały na
kostiumy i płaszcze
poleca po przystęp-
nych cenachMAGAZYN MOD
i towarów modnych
damskich„STEFANIA”
Kraków, Szpitalna 32.

Dwie inteligentne osoby ma-
ją 2 miliony gotówki
przystąpią do rentownych
inwestycji z udziałem w pracy. Zło-
żenia tylko miejscowe pod
„Kwiecień”. Biuro ogłoszeń
Hupezyca, Jagiellońska 7. 9688

Skradzione dokumenta woj-
skowe na nazwisko For-
nalik Jan, wystawione przez
P. K. U. Kraków, unieważ-
niam. 9715

Skradzione dokumenta woj-
skowe na imię Piotra Sob-
czyka z Iwanowa, powiat Mie-
chów, unieważniam. 9118

Zgubiłem kartę urlopową ka-
dry warształów reperacji
materiałów artylerii francu-
skiej, opiewającą na Adam-
ka Mieczysława, Nowa Wieś,
gmina Skała, powiat Olkusz,
P. K. O. Będzin, który to do-
kument unieważniam. 9814

Bardzo popłaśne zajęcie tylko
dla kobiet, przez lato, na
wolnym powietrzu. Kaucja
wymagana. Zgłoszenia: „Lot”,
Kraków, Szewska 18. 989 200

Akazury

do lamp elektr., gazow. i naft.
gotowe i na zamówienie
Wytwórnia 9614

Lamp elektr.

biurow., salon., ścien. i wisz.
Inż. A. Jastrzębski - Tel. 2048
Kraków, Sławkowska 30, t. p.
nad kwateron.

Grupy zdjęciowe

portrety czarne i sepią oraz
wszelkie zamówienia w za-
kresie fotografii wchodzące o-
trzymać można po znacznie
zniżonych cenach tylko

w Zakładzie fotograficzn.
Józefa Nejsara
Kraków, ulica Karmelicka 21

POLSKIE FABRYKI MASZYN I WAGONÓW

L. ZIELENIEWSKI

w Krakowie, Lwowie i Sanoku.

Spółka akcyjna.

PODWYŻSZENIE KAPITAŁU AKCYJNEGO
z Mp. 42,000.000 — na Mp. 67,200.000 —

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy „Polskich Fabryk Ma-
szyn i Wagonów, L. Zieleniewski, w Krakowie, Lwowie i Sa-
noku, S. A.” uchwaliło dnia 5 lutego 1921 r. podwyższyć ka-
pitał akcyjny z sumy:

Mp. 11,200.000 na Mp. 67,200.000

przekazując równocześnie Radzie Zawadawczej określenie terminu oraz usta-
lenie szczegółowych warunków dla emisji tychże akcji.

Powyższa uchwała Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki uzyskała
zatwierdzenie Rządu dnia 25 maja 1921 r. oraz dodatkowo dnia 15 lutego
1922 r. została już częściowo wykonana przez podniesienie kapitału akcyjnego
do sumy Mp. 42,000.000.

Na posiedzeniu dnia 5 maja 1922 uchwaliła Rada Zawadawcza przepro-
wadzić podwyższenie kapitału akcyjnego Spółki z Mp. 42,000.000 — na Mp.
67,200.000 — przez wydanie nowych 180.000 szt. pełnowalorowych akcji po
140 Mp. imiennej wartości, przyznając:

1) Dotychczasowym Akcjonariuszom prawo do poboru nowych akcji
w ten sposób, uprawnieni oni są do pobrania na każdych 5 ówczesnych akcji
jednej nowej akcji po kursie Mp. 2.500 — z dołożeniem 5% odsetek od
1 kwietnia br., że akcyom tej emisji IV-C przysługuje prawo udziału w zys-
ku przedsiębiorstwa począwszy od 1 kwietnia 1922

2) Przy korzystaniu z prawa poboru należy przedłożyć akcyom oryginalne,
które zostaną zaraz zwrócone po uwidocznieniu na nich wykonania prawa
poboru.

3) Prawo poboru wykonane i zgłoszone być musi w czasie od 13 maja
1922 do dnia 13 czerwca 1922 pod rygorem utraty tego prawa.

4) Przy zgłoszeniu uiszczyć należy gotówką całą cenę kupna z 5% odse-
tkami od 1 kwietnia 1922 do dnia zapłaty.

5) Nowe akcyom wydane będą Akcjonariuszom po skonfekcyonowaniu
tychże za zwrotem potwierdzenia kasowego na uszczoną wpłatę.

6) Zgłoszenia prawa poboru na nową emisję przyjmują do dnia 13 czer-
wca 1922 r.

W KRAKOWIE: Kasa Fabryczna ul. Grzegorzowska 51.
Udział Polskiego Banku Krajowego.
Kasa Polskiego Banku Przemysłowego.

WE LWOWIE: Polski Bank Krajowy.
Polski Bank Przemysłowy.
Udział Banku Dyskontowego Warszawskiego.

W WARSZAWIE: Bank Dyskontowy Warszawski.

WE WIEDNIU: Austriacki Zakład Kredytowy dla Handlu i Przemysłu.
Tow. Bankowe i Kantorów wymiany „MERCUR”. 9717

!! Na sezon wiosenny i letni !!

Nie przepłacajcie! Kupujcie tylko z pierwszych rąk!
Nie przysłuchujcie się opowiadaniom o zwyżkach!

Zakupiwszy duży transport materiałów bezpośrednio z fabryki, robiąc duże obroty
handlowe, mamy możność przez czas ogólnie wysłać każdemu pocztą za zaliczeniem
po cenach hurtowych! 3 metry pełnej szerokości najnowszego eleganckiego materiału
(czysta wełna) w uobrym gatunku, bardzo trwałego i efektownego w drobny utkło krata-
zki, o wyrobie jedwabno-miękkim, niezgodnym dla każdego z Panów lub Pań, k. Orzy
pragną zaopatrzyć się na sezon wiosenny i letni w eleganckie ubranie lub kost. um. ko-
lory: granatowy, zielony, brązowy, szary, popielaty, wiśniowy, melangé i kowerekol. Za
3 metry 8.100 Marek, na damski kostium 3 1/2 metra 9.400 Marek.

Materiał wyższego gatunku B. lepszych fabryk gwatałowanej jakości za 3 metry
10.800 Mk. 3 1/2 metra 12.500 Mk.

MATERIAŁ SPECYJALNIE NA LATO.

Materiał najwyższego gatunku C. angielskie desenie najmodniejsze. Cena za 3 me-
try 14.700 Mk. za 3 1/2 metra 16.100 Mk. (Wszędzie ten materiał sprzedawany jest po 7 do
8 tysięcy za metr).

PODSZEWKI I DODATKI DO UBRAN.

Do każdego odcinka na ubranie uczajony na życzenie zamawiającego pełny kom-
plet podszewki pod marynarkę, kamizelkę, spodnie, do rękawów i kieszeni za 2900 Mk.
Taki sam komplet B. w lepszym gatunku 3600 Mk. i w najwyższym C. (angielska sałwa)
5000 Mk.

NA PALTA DEM. SEZONOWE.

Materiał „Dem.” na palta męskie, wiosenne lub jesienne w najmodniejsze kolory
jasne lub ciemniejsze (oprócz czarnego), kraty po lewej stronie (bez podszewki). Prakty-
czne i niezbędne dla każdego, który pragnie zaopatrzyć się w eleganckie palto dem. se-
zonowe. Cena za metr 6000 Mk., gatunek II 7000 Mk., gatunek III 8000 Mk. za metr. (Na
takie palto potrzeba 2 i pół metra).

Na lato! Nadzwyczajna okazja! Oryginalne angielskie palta nieprzemakalne
dla mężczyzny i kobiet, materiał nadzwyczaj trwały, uszyty według najnowszej mody.
sprzedawany wszędzie po 25.600 Mk. u nas 17.900 Mk.

Wysyłamy również znajdujące się u nas na składzie kupon na spo-
dnie eleganckie gładkie lub w kratkę po 3.000 i 4.100 Mk.

Kupon na spodnie czyste wełniane, czarne lub z paseczkami i do
ubrań wizytowych po 4.500 i 6.000 Mk.

Kupon na letnie męskie i damskie płaszcze w najmodniej-
szych kolorach i angielskich deseniach 10.100 Mk.

Sztuczki na damskie spodnie w najmodniejsze kraty lub pasy
również gładkie i we wszystkich kolorach po 3.200 Mk.

Sztuczki na bluzki w najmodniejsze desenie kolory po 2.200 Mk.

Sztuczki speczysne na letnie suknie „Tennis” pikowy wyrob
w paski czarne, lila, brązowe i niebieskie po 4.500 Mk.

Szewioty (damskie) najlepszego wyrobu, zstępujące w zupełności
angielskie materiały, podwójnej szerokości, na suknie i kostiumy letnie
po 1.850 Mk. za metr we wszystkich kolorach.

Chustki w najmodniejsze kraty, uładniejsze desenie, rozmiar
165x165 cm. po 2.500 Mk. wyższego gatunku po 4.000 Mk. większego roz-
miaru po 5.000 i 7.000 Mk.

Płócienna i żelny kolorowe i białe w najnowszym desenie na koszule Słowackie-
go, fariucny i dziecięce ubranka i t. p. po 375 Mk. za metr.

Notory tak zw. piuszone w dobrym gatunku po 4.000, 6.000 i 9.000 Mk. za sztukę.

Gotowe dzienne letnie koszule męskie z markietami z dobrego zefiru w naj-
modniejsze desenie po 1.800 za sztukę.

1/2 tuzina 11.100 Mk. 1 tuzina 22.000 Mk.

Takie same z francuskiego zefiru (czarna) za 1 sztukę 2.500 Mk. 1/2 tuzina 14.000 Mk.
1 tuzina 27.500 Mk. wszystkie kolory.

Koszule nocna po 1.800, 2.000 i 2.500 Mk. (stosunkowo do gatunku).

Kalesony męskie po 1.600, 1.900 i 2.200 Mk. za sztukę.

Wysyłamy natychmiast, można bez zadania za zaliczeniem (płaci się przy odbiorze)
za opakowanie i przesyłkę dochodzi się 600 Mk. (niezależnie od sumy zamówienia).

Baz wszelkiego ryzyka! Kupujący nie nie ryzykuje, gdyż — jeśli towar się
nie spodoba, przyjmujemy takowy z powrotem i zwracamy pieniądze.

Zamówienia prosimy adresować

Do składu WARSZAWSKIEJ SPÓŁKI MANUFAKTUROWEJ.

2 Warszawska, Ziola 21 (tel. 171-26)

P. P. Przyjeżdżających do Warszawy, uprzejmie upraszamy o odwiedzenie naszego
składu i osobiste przekonanie się co do gatunku towarów i cen.

Otrzymujemy codziennie dużą ilość podjękowań od naszych PP. Klientów za wy-
ślany towar i powtórne zamówienie, wobec braku miejsca podajemy tylko kilka z nich.

„Szanowny Panie! Bardzo dziękuję za otrzymany towar. Jestem bardzo zado-
wolon z tego towaru i bardzo proszę mi przysłać jeszcze ten sam towar dla kolegi.
i również jeszcze u Panów zamówię inni i t. d. Ludwik Sanetta, Sucha, Małopolska.

„Sz. P. Materiał otrzymałem, z którego jestem zadowolony i składam Panom ser-
deczne podziękowanie. Michał Obrzytowski, Zakopane, Sanatorium Czerw. brzyza, 16. III
1922 roku.

„Do Warsz. Spółki Manufaktur”. Przesyłkę otrzymałem. Z materiału przesłanego
przez Panów jestem w zupełności zadowolony, na dowód czego upraszam o najrychlej-
sze przesłanie jeszcze mi tego samego materiału gatunku B. Z pozowaniem Stanisław
Gebel, nauczyciel, Pańskie Łużskie, Zemia Lubuska.

„Sz. Panie! Materiał otrzymałem dnia 16. III. 1922 r., za którą bardzo dzie-
kuję, bo nie spodziewałem się, że taką materię dostanę od Sz. P. Z pozowaniem Bartł.
Karpiński, maszynista, Bronowice Wielkie 19. III. 1922 r. (dalej następuje zamówienie
na rozmaite towary).

W. H. Za otrzymaną materię dziękuję, z której jestem bardzo zadowolony i pro-
szę jeszcze raz przysłać takie, samej materii 5 metrów i 3 i pół metra na kostium
damski, w przyszłości zamówię jeszcze dużo towarów. Jeszcze raz dziękuję i pozostaję
z głębokim szacunkiem kreśląc się Józef Wawer, Oświęcim, Ruchowice wyganczów śląskich
32. III. 1922 r.

W. H. Za nadesłany towar najserdeczniej dziękuję; jakość materiału jestem
naprawdę zadowolony. Nowa Grobla, 18. III. 1922 r.

Wszyscy nasi Klienci są zadowoleni, gdyż przy wykonaniu
zamówień przykładamy wszelkie starania ku temu. Wobec czego
prosimy zwracać się do naszej firmy z pełnym zaufaniem.

Kooperatywom i Kołkom rolniczym dogadane warunki!

Redaktor odpowiedzialny: Ludwik Gronus.

OGŁOSZENIE.

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

Akcjonariuszów

Polskich fabryk maszyn i wagonów

L. Zieleniewski w Krakowie, Lwowie i Sanoku

Spółka Akcyjna

odbędzie się dnia 10 czerwca 1922 o godz. 4-tej po
południu w Krakowie w lokalu Izby Handlowej i Prze-
mysłowej w Krakowie, ul. Długa l. 1, I. p.

Porządek dzienny:

1. Sprawozdanie Rady Zawadawczej z czynności za ubiegły
okres administracji.
2. Sprawozdanie Rewizorów i wniosek o udzielenie abso-
lutoryum za ubiegły okres.
3. Wniosek o rozstrzał czystego zysku.
4. Wniosek wynagrodzenia Rewizorów.
5. Wniosek wynagrodzenia Komitetu Wykonawczego.
6. Zatwierdzenie kooptycyi Członków Rady Zawadawczej.
7. Wybór członków Komisji rewizyjnej

Uprasza się wszystkich Akcjonariuszów uprawnionych do
głosowania, a chcących brać udział w Walnym Zgromadzeniu,
aby złożyli swe akcyom wraz z niepłatnymi kuponami do dnia
4 czerwca 1922 r.:

a) W Krakowie: w kasie fabrycznej przy ul. Grzegorzewskiej 51,
w likwidaturze Filii Polskiego Banku Przemysłowego S. A.
w likwidaturze Filii Banku Krajowego.

b) W Lwowie: w likwidaturze Filii Banku Dyskontowego War-
szawskiego lub Polskiego Banku Przemysłowego, 6, 9 i 10 w likwi-
daturze polskiego Banku Krajowego.

c) W Warszawie: w Warszawskim Banku Dyskontowym.

d) W Wiedniu: w likwidaturze Zakładu Kredytowego dla Handlu
i Przemysłu oraz w likwidaturze Towarzystwa Bankowego
327 i Kantorów wymiany „MERCUR”. 9716

W Krakowie, dnia 5 maja 1922.

Rada Zawadawcza.